

KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS IŠVADOJE
VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS STATYBĄ LEIDŽIANČIŲ DOKUMENTŲ IŠDAVIMO SRITYJE PATEIKTŲ REKOMENDACIJŲ
STEBĖSENA

Informacija apie pasiūlymų įgyvendinimą pateikta Kultūros ministerijos 2022-09-02 raštu S2-1849, Aplinkos ministerijos 2022-09-09 raštu Nr. D8(E)-4677, Aplinkos ministerijos 2022-02-15 raštu Nr. D8(E)-931, Aplinkos ministerijos 2023-07-14 raštu Nr. D8(E)-4242, Aplinkos ministerijos 2023-07-25 raštu Nr. D8(E)-4515, Aplinkos ministerijos 2024-01-02 raštu Nr. D8(E)-7389, Aplinkos ministerijos 2024-11-19 raštu Nr. D8(E)-5259, VTPSI 2022-07-21 raštu Nr. 2D-13352, VTPSI 2023-07-27 raštu Nr. 2D-13138, VTPSI 2025-02-26 Nr. 2D-4620, VMSA 2022-09-13 raštu Nr. A51-132981/22(3.3.2.26E-STR), VMSA 2022-11-17 raštu Nr. A51-172389/22(3.3.2.5E-AD24), VMSA 2023-01-23 raštu Nr. A51-13240/23(3.3.2.26E-MPA), VMSA 2023-02-13 raštu Nr. A51-27656/23(3.3.2.26E-STR) ir VMSA 2023-06-05 raštu A51-95938/23(3.3.2.5E-AD24).

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Pasiūlymai atsižvelgiant į pateiktas pastabas</i>	<i>Duomenys apie pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimą</i>	<i>Specialiųjų tyrimų tarnybos vertinimas</i>
1. Kritinės antikorupcinės pastabos			
1.1.	Teisinis reglamentavimas ir jo taikymo praktika sudaro sąlygas piktnaudžiauti detaliojo plano koregavimo procedūra. Valstybės ar savivaldybės institucijoms suteikiama itin plati diskrecija spręsti dėl teritorijų planavimo dokumento keitimo ar koregavimo procedūros taikymo. Teritorijų planavimo dokumentų koregavimas vietoje pilnos teritorijų planavimo dokumentų keitimo procedūros remiasi savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintais įsakymais, kurie lemia esminius detaliojo plano pokyčius: išdidinamas pastato tūris, aukštingumas, keičiama sklypo paskirtis ir t. t.		
1.2.	Statybą leidžiančio dokumento išdavimas, kaip procesas, nėra tinkamai ir pakankamai koordinuotas ir vientisas, pasižymi fragmentiškumu, egzistuoja nemažai žmogiškojo faktoriaus veiksnių. IS Infostatyba nėra galimybės pilnai matyti viso proceso, o tarpinės jo dalys atliekamos skirtingose, tarpusavyje nekoreliuojančiose sistemose, dėl to procesas tampa nekontroliuojamas ir sunkiai atsekamas. Ne visi VMSA atsakingi subjektai, tikrindami projektinę dokumentaciją, dirba IS Infostatyba, pastabos yra teikiamos elektroniniu paštu. Tokiu būdu, vieniems VMSA padaliniais dirbant pačioje informacinėje sistemoje, o kitiems duomenis bei pastabas gaunant elektroniniu paštu ir suvedinėjant visa tai į sistemą, kyla netyčinės ar tyčinės klaidos galimybė, kyla netinkamo pastabos suformulavimo grėsmė, tuo pačiu atsiranda prielaidos nesąžiningam elgesiui pasireikšti.		
1.3.	IS Infostatyba automatiškai nesugeneruoja privalančių pritari statinio projektui subjektų sąrašo. Sužymėti rankiniu būdu tinkamas institucijas turi VMSA valstybės tarnautojas. Nesant funkcionalumo iškart priskirti už projekto atitikimo teisės aktų reikalavimams pagal jo rūšį ir statybos darbų pobūdį patikrinimą atsakingus subjektus, gali susidaryti situacijos, kai projektui patikrinti bus priskirti ne visi subjektai, į kurių veiklos kompetenciją statinio projektas patenka, arba paskirti subjektai, kurių pritarimas projektui pagal kompetenciją ir statinio statybos rūšį, pobūdį nėra būtinas.		
1.4.	Išduodant specialiuosius paveldosaugos reikalavimus ne visuomet laikomasi išdavimo terminų. Nustatyti konkretūs atvejai, kai tokių reikalavimų išdavimas užsitęsė net kelis mėnesius (vietoj 7 darbo dienų), taip pat nustatyti ir konkretūs subjektai (statytojai, projektuotojai), kurių prašymai specialiesiems paveldosaugos reikalavimas gauti paprastai išduodami nepraleidžiant reglamentuoto 7 darbo dienų termino. Nepagrįstas nustatytų terminų nesilaikymas ir delsimas, galimai skatina prašymus teikiančius asmenims ieškoti sprendimo būdų, padėsiančių greičiau išspręsti situaciją ir gauti prašomus specialiuosius reikalavimus. Be to, paveldosaugos institucijos nesinaudoja IS Infostatyba. Paraiškos išduoti specialiuosius paveldosaugos reikalavimus pateikiamos per Kultūros paveldo elektroninių paslaugų informacinę sistemą. Minėtos dvi informacinės sistemos tarpusavyje nekoreliuoja.		
1.5.	Vertinant statinio projektus, taikomos aptakios, taip pat ir teisės aktuose nereglamentuotos taisyklės, dėl to egzistuoja galimybė bei prielaidos korupcijos rizikai pasireikšti. VMSA taiko savo sugalvotą, tačiau nereglamentuotą faktinio turinio viršenybės taisyklę, kuri sudaro galimybę nepaisyti teisės aktų reikalavimų ir projektuoti bei statyti ne tai, kas projektuojama. Pavyzdžiui, taikant šią taisyklę, deklaruojami svečių namai projektuojami kaip gyvenamieji namai. Dažniausiai tokios situacijos susiklosto konversijos teritorijose (tai pvz., buvusios pramoninės, gamyklų teritorijos), kuriose nustatytas žemės naudojimo būdas neleidžia statyti gyvenamųjų pastatų, o Nacionalinei žemės tarnybai nesutinkant keisti tokių sklypų naudojimo būdo,		

	projektuojami gyvenamieji pastatai, kurie įvardijami kaip svečių namai. Taigi, tokiems atvejams, kai žemės sklype nėra galimybės statyti tai, ką norėtų ir planuotų vystytojas, VMSA pritaiko faktinio turinio viršenybės taisyklę ir išduoda SLD svečių namų statybai, tik reikalauja, pagal galimybes, taikyti gyvenamųjų pastatų statybos techninius reglamentus. Tokiu būdu sukurta taisyklė, leidžianti nesilaikyti kitų taisyklių, t. y. teisės aktų reikalavimų, kuriuos skirtingos institucijos interpretuoja skirtingai.		
1.6.	Projektinės dokumentacijos tikrinimo metu yra galimybė tiesiogiai susisiekti su konkrečiu tikrinimą atliekančiu savivaldybės tarnautoju. Nustatyti atvejai, kai atmetant prašymą išduoti SLD, prie konkrečios pastabos nurodomas ir tikrinančio savivaldybės tarnautojo telefono numeris arba kito tikrinančio ir pastabas pateikusių tarnautojo pavardė ir telefono numeris (jei projektinę dokumentaciją tikrina ir kiti VMSA padaliniai). Taip sudaromos galimybės suinteresuotam asmeniui tiesiogiai susisiekti su tikrinančiuoju savivaldybės tarnautoju, dėl ko kyla grėsmė atsirasti galimai neteisėtiems susitarimams, piktnaudžiauti padėtimi ar kitiems neigiamiems reiškiniams pasireikšti.		
1.7.	Praktikoje susiklostę situacijos, kada vienas ir tas pats savivaldybės tarnautojas tikrina projektinius dokumentus statybos leidimui gauti, pritaria arba nepitaria techniniam projektui, teikia pastabas, tikrina pakartotinai teikiamus pakoreguotus pagal pastabas dokumentus (projektus) ir išduoda statybą leidžiantį dokumentą. Šiame procese nėra vykdomos paskesnės kontrolės funkcijos (pavyzdžiui, ar buvo atsižvelgta į prieš tai teiktas pastabas ir pan.) ar papildoma priimto sprendimo patikra.		
1.8.	Statinio naujos statybos ir statinio rekonstrukcijos definicijų tapatumas sudaro sąlygas korupcijos rizikai pasireikšti statybos sektoriuje. Galiojantis reglamentavimas laikytinas ydingu, nes sudaro sąlygas neteisėtiems susitarimams, kyšininkavimui, piktnaudžiavimui reglamentavimu, vietoj naujos statybos pasirenkant statinio rekonstrukciją, kartu savivaldybės tarnautojui išplečiama diskrecija reikalauti iš statytojo, vystytojo ar planuotojo pagrįsti statybos rūšį arba to nedaryti.		
1.9.	Egzistuoja korupcijos rizika apskaičiuojant savavališkos statybos įteisinimo įmoką. Minėtą įmoką apskaičiuoja statybą leidžiantį dokumentą išduodanti institucija pagal asmens, kuris siekia įteisinti savavališką statybą, pateiktą statinio ar statinio projekto ekspertizės aktą. Antikorupciniu požiūriu praktika, kai pažeidimą padariusiam asmeniui pavedama pareiga pačiam įrodinėti savo pažeidimo dydį, yra ydinga. Šiuo atveju savavališką statybą įvykdęs asmuo yra suinteresuotas sumokėti kuo mažesnę įmoką, dėl to jam yra naudinga parodyti kuo mažesnę savo statybų sąnaudų vertę.		
	<i>Pasiūlymai atsižvelgiant į pateiktas pastabas</i>	<i>Duomenys apie pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimą</i>	<i>Specialiųjų tyrimų tarnybos vertinimas</i>
1.1.	<u>Aplinkos ministerijai:</u> siekdami skaidraus, aiškaus, teisiškai nepriekaištingo teritorijų planavimo proceso ir tinkamos, pakankamos šio proceso valstybinės priežiūros, siūlome tobulinti teisinį reglamentavimą ir keisti Teritorijų planavimo įstatymo bei Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių 318 punkto nuostatas, atsisakant šiose taisyklėse įtvirtintų detaliųjų planų koregavimo atvejų.	Aplinkos ministerija informavo, kad į pasiūlymą atsižvelgta iš dalies. <i>1. Įvertinus tai, kad sprendžiant šią problemą teritorijų planavimo teisinis reguliavimas pasikeitė prieš metus (dauguma išvadoje paminėtų koreguotų detaliųjų planų parengti pagal iki 2021-07-01 galiojusį teisinį reguliavimą), manoma, kad teisinis reglamentavimas pakankamas. Šiuo metu kylančios problemos gali būti sprendžiamos tinkamai formuojant teritorijų planavimo praktiką pagal įsigaliojusius Teritorijų planavimo įstatymo (toliau – TPI) pakeitimus. Aplinkos ministerija su Valstybine teritorijų planavimo ir statybos inspekcija (toliau – VTPSI) savivaldybėms nuo 2022-01-01 rengia mokymus ir</i>	Pasiūlymas laikomas neįgyvendintu. Nesutinkame su Aplinkos ministerijos nuomone, kad esamas teisinis reglamentavimas yra pakankamas detaliųjų planų koregavimo ir keitimo atvejais. Akcentuoti keli aspektai: 1. Detalieji planai skiriasi planuojamos teritorijos dydžiu. Pvz., Žvėryno detalusis planas, kur yra daug sklypų, su nustatytu reglamentu ir jie yra skirtingi (reglamentas vienam sklypui). Vadovaujantis galiojančiu

<p>Arba numatyti kitą alternatyvų teisinį šių kategorijų reglamentavimą, tinkamai atribojantį detaliųjų planų koregavimo ir keitimo aspektus, pvz. nustatant, kad koregavimas galimas tik taisant technines klaidas arba aiškiai įvardinti esminius sprendinius, kuriuos galima tik keisti ar pan.</p>	<p><i>konsultacijas dėl nuo 2021-07-01 pasikeitusių TPĮ nuostatų taikymo. Šią priemonę numatyta taikyti iki 2023-01-01.</i></p> <p><i>2. Jeigu po 1-ajame punkte minimų mokymų ir konsultacijų, įvertinus ir padarytų teisės aktų pakeitimų poveikį, vis dar būtų fiksuojamas poreikis aiškiau reglamentuoti teritorijų planavimo dokumentų keitimo ir koregavimo procedūras, Aplinkos ministerija inicijuos diskusijas dėl pakartotinio šių procedūrų teisinio reguliavimo peržiūrėjimo, į jas bus įtraukta kuo daugiau suinteresuotų pusių.</i></p> <p>Priimto sprendimo motyvai.</p> <p>TPĮ 28 str. 5 d. nurodyta, kada turi būti keičiamas kompleksinio teritorijų planavimo dokumentas, t. y. TPĮ nustatyti tam tikri kriterijai atitinkamam sprendimui priimti, todėl <i>manytina, kad planavimo organizatorius ne visada gali spręsti, kokią procedūrą taikyti.</i> Pagrindinės detaliojo plano keitimo (ne koregavimo) procedūros pasirinkimo sąlygos – kai numatoma keisti <i>visą</i> nustatytą teritorijos naudojimo reglamentą (pagrindinius įstatyme nurodytus reikalavimus) <i>visoje</i> suplanuotoje teritorijoje, t. y. iš esmės keisti visą dokumentą, ir kai reikia kreiptis <i>visų</i> naujų teritorijos planavimo sąlygų. Tik kitais atvejais (kai neprivaloma keisti detaliojo plano) šis dokumentas, atliepiant besikeičiančius poreikius, gali būti koreguojamas (net ir keičiant daugumą nustatyto teritorijos naudojimo reglamento reikalavimų). Koregavimo procedūrų privalumas – nereikia keisti didelės apimties detaliojo plano (pakartotinai nustatyti sprendinių visoje teritorijoje), jeigu siekiama pakeisti, pvz., vieno žemės sklypo, patenkančio į detaliuoju planu suplanuotą kelių hektarų teritoriją, naudojimo būdą. Pažymėtina, kad derinimo, viešinimo ir tikrinimo procedūros keičiant ar koreguojant detaliųjų planą (išskyrus TPĮ 28 str. 9 d. nustatytą išimtį) yra vienodos. Atkreiptinas dėmesys, kad nuo 2014-01-01 detalieji planai rengiami, kai mažiausia planuojama teritorija – kvartalas, t. y. atskiram žemės sklypui (jeigu negalima suformuoti kvartalo) detalieji planai nerengiami. Keičiant sprendinius suplanuotos teritorijos dalyje arba koreguojant pagal iki 2014-01-01 teisinį reguliavimą parengtą detaliųjų planą, kuriuo nustatytas teritorijos</p>	<p>reglamentavimu, keičiant kvartalo detaliųjų planą atskiro sklypo reglamentą, kad ir iš pagrindų, tokiu atveju galima koregavimo procedūra. Manytina, kad tai neatitinka pačios koregavimo sampratos.</p> <p>2. Abejonių kelia ir galimybė keisti dalį sprendinių, kad ir vienam sklypui. Tokiu atveju galima pakeisti žemės naudojimo būdą, aukštingumą, užstatymo intensyvumą, tankį, o užstatymo zoną ar liniją palikti. Pagal galiojantį reglamentavimą tai bus korektūra, nes keičiami ne visi sprendiniai.</p> <p>Taigi, taip ir lieka neaišku, ar koreguojant seniau patvirtintą detaliųjų planą, reikia vadovautis tuo metu galiojusiu Bendruoju planu, ar galiojančiu Bendruoju planu detaliojo plano koregavimo metu.</p> <p>Iki 2014 m. galiojusiame TPĮ buvo aiškiai įvardinti esminiai sprendiniai, kuriuos galima tik keisti: žemės naudojimo būdas, aukštį, užstatymo intensyvumas ir tankis. Kiti detaliojo plano reglamentai (užstatymo zona, riba ir kita) galėjo būti keičiami (tikslinami) teritorijų planavimo dokumento rengimo metu, suderinus šiuos keitimus su derinimo komisija. Taip pat nesutinkame su Aplinkos ministerijos pateiktu teiginiu, <i>kad planavimo organizatorius ne visada gali spręsti, kokią procedūrą taikyti,</i></p>
--	--	--

	<p>naudojimo reglamentas vienam žemės sklypui, nuo 2021-07-01 privaloma nurodyti nagrinėjamą teritoriją ir išnagrinėti numatomų pokyčių įtaką ne mažesnei kaip kvartalas teritorijai. Sprendiniai nustatomi tik planuojamai teritorijai, todėl, jeigu būtų nustatyta, kad numatomi sprendiniai turės įtakos nagrinėjamai teritorijai ir ją reikia planuoti, pagal galiojantį teisinį reguliavimą, detalusis planas turėtų būti keičiamas ar koreguojamas keičiant sprendinius ir nagrinėjamoje teritorijoje (jeigu ši teritorija patenka į detaliuotu planu anksčiau suplanuotą teritoriją) arba rengiamas naujas detalusis planas visai minėtai teritorijai (jeigu ši teritorija nepatenka į detaliuotu planu suplanuotą teritoriją). Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad detalusis planas gali būti koreguojamas, kai numatomi sprendiniai nedaro įtakos nagrinėjamai teritorijai, taip, kad šią teritoriją reikėtų planuoti iš naujo ar keisti anksčiau nustatytus sprendinius.</p> <p>Detalusis planas koreguojamas laikantis TPI nustatytų teritorijų planavimo proceso reikalavimų: Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių (toliau – Taisyklės) 323 punkte nustatyta, „kad koreguotas detalusis planas derinamas, tikrinamas ir tvirtinamas TPI nustatyta tvarka (išskyrus Taisyklių 318.1.1 ir 318.3 papunkčiuose nurodytus atvejus), patvirtintas koreguotas detalusis planas visais atvejais registruojamas Teritorijų planavimo dokumentų registre.“ Įgyvendindamas savarankiškąją savivaldybių teritorijų planavimo funkciją ir įvertinęs konkrečią situaciją, planavimo organizatorius nusprendžia, ar reikia parengti naujas teritorijos planavimo sąlygas, ar kreiptis į kitas institucijas dėl naujų teritorijos planavimo sąlygų, ar detaliojo plano rengimo etape reikalingos esamos būklės įvertinimo ir (ar) bendrųjų sprendinių formavimo stadijos (Taisyklėse nustatyta, kada šios sąlygos ir rengimo etapo stadijos privalomos). Informacija apie detaliojo plano koregavimą skelbiama Vyriausybės nustatyta bendraja teritorijų planavimo dokumentų viešinimo procedūrų tvarka (išskyrus techninių klaidų taisymą), TPI 28 str. 9 d. ir Taisyklių 318.3 papunktyje nustatytus atvejus, kai taikoma supaprastinta teritorijų planavimo dokumentų viešinimo procedūrų tvarka, t. y. <i>koreguojant detaluji planą</i></p>	<p>nes Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių 315 punkte įtvirtinta, kad <u>konkrečiu atveju planavimo organizatorius nusprendžia</u>, ar detalusis planas turi būti keičiamas, ar gali būti koreguojamas, išskyrus šiame punkte nurodytus atvejus, kai detalusis planas turi būti keičiamas.</p> <p>Manytina, jog tam, kad savivaldybė nuspręstų keisti detaluji planą, turi būti nustatyti aiškūs ir pamatuojami kriterijai, o ne palikta praktiškai neribojama diskrecija spręsti keisti ar koreguoti.</p> <p>Apibendrintai pasakytina, kad nauja TPI redakcija detaliųjų planų korektūros atžvilgiu situacijos iš esmės nepakeitė.</p>
--	--	---

	<p><i>visuomenė supažindinama su pakeistais sprendiniais, kaip ir rengiant naują (keičiant) detalųjį planą, koreguotas detalusis planas derinamas TPĮ nustatyta tvarka.</i> Supaprastinta teritorijų planavimo dokumentų viešinimo procedūrų tvarka taikoma tik TPĮ 28 str. 9 d. ir Taisyklių 318.3 papunktyje nurodytais atvejais, kai negalima keisti pastatų tūrio, aukštingumo ir (ar) aukščio, nustatytos pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo, užstatymo tipo, mažinti suplanuotų viešųjų erdvių ploto, t. y. negalima esmingai keisti detaliojo plano sprendinių. Šiais atvejais numatomi sprendiniai turi atitikti teritorijos planavimo sąlygas, išduotas patvirtintam detaliam planui, teritorijų planavimo dokumento koregavimas neturi pažeisti ar suvaržyti teisės aktuose garantuojamų ir saugomų trečiųjų asmenų teisių ir teisėtų interesų labiau negu iki šių korekcijų atlikimo arba turi būti gauti šių asmenų rašytiniai pritarimai (susitarimai) dėl šio plano sprendinių keitimo.</p> <p>Manome, kad koreguojant detalųjį planą netikslinga visais atvejais sukurti administracinę naštą ir kartoti visų teritorijos planavimo sąlygų išdavimą (pvz., keičiant sprendinius suplanuotos teritorijos dalyje). Teritorijos planavimo sąlygos, išduotos patvirtintam detaliam planui, būna jau įgyvendintos (kitaip detalusis planas negalėtų būti patvirtintas), todėl detaliojo plano korektūrai parengti reikia keisti tik tas anksčiau išduotas teritorijos planavimo sąlygas, kurios nebetinka numatomiems koreguojamo detaliojo plano sprendiniams (ši sprendimą kiekvienu konkrečiu atveju reikia priimti tik įvertinus konkrečią situaciją, numatomų sprendinių atitiktį išduotoms teritorijos planavimo sąlygoms). Tačiau tai nereiškia, kad sukuriamos sąlygos nesivadovauti galiojančiais teisės aktais, – teisės aktų pokyčiai dažniausia ir lemia siekį keisti dalį galiojančio detaliojo plano sprendinių (pvz., pasikeičia bendrasis planas ar įstatymuose atsiranda galimybė laisviau plėtoti atsinaujinančių išteklių energetiką), o visi teritorijų planavimo procesai (nepriklausomai nuo to, ar teritorijos planavimo sąlygos buvo išduotos, ar ne) turi sprendinių derinimo procedūrą, kurios metu patikrinama sprendinių atitiktis teritorijų planavimo reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams, t. y. ši</p>	
--	--	--

	<p>priemonė pašalina galimybę nereaguoti į teisės aktų pasikeitimą. Kaip minėta, pagal nuo 2021-07-01 įsigaliojusį teisinį reguliavimą, koreguojant detalųjį planą TPI nurodytais atvejais, turi būti analizuojama nagrinėjama teritorija, todėl nesutinkame, kad koreguojant detalųjį planą nereaguojama į pakitusią planuojamos teritorijos aplinką. Pažymėtina, kad teritorijų planavimo teisinis reguliavimas pasikeitė tik prieš metus, todėl dauguma išvadoje paminėtų koreguotų detaliųjų planų parengti pagal iki 2021-07-01 galiojusį teisinį reguliavimą.</p> <p>Koreguojant detaliuosius planus, galima keisti dalį jų sprendinių ir (ar) nustatyti papildomus sprendinius, taikant TPI nustatytas derinimo (visais atvejais) ir viešinimo procedūras (išskyrus anksčiau minėtus atvejus, kai keičiami TPI 28 str. 9 d. ir Taisyklių 318.3 papunktyje nurodyti sprendiniai ir taikoma supaprastinta teritorijų planavimo dokumentų viešinimo procedūrų tvarka). Mūsų nuomone, panaikinus galimybę koreguoti detaliuosius planus, būtų žengtas žingsnis atgal – visuomenėje vykstantys procesai negali sustoti, o sąlygos šiems procesams vykti ir besikeičiančios veiklos galimybės dažnu atveju turi būti įtvirtintos teritorijų planavimo dokumentuose. Efektyvus būdas pakeisti galiojančio detaliojo plano sprendinius – koreguoti šį dokumentą (jeigu, vadovaujantis TPI nuostatomis, jo neprivaloma keisti).</p> <p>Aplinkos ministerija nesutinka su pateikta nuomone, kad koreguojant detalųjį planą nesivadovaujama galiojančiu savivaldybės lygmens bendroju planu: koreguotas detalusis planas derinamas, tikrinamas ir tvirtinamas TPI nustatyta tvarka (išskyrus Taisyklių 318.1.1 ir 318.3 papunkčiuose nurodytus atvejus). Savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus derina Teritorijų planavimo komisija (TPI 26 str. 4 d.). Derinimo metu patikrinama, ar „pateiktas derinti kompleksinio teritorijų planavimo dokumentas atitinka atitinkamo lygmens planavimo dokumentų nuostatas, galiojančius aukštesnio ir to paties lygmens teritorijų planavimo dokumentų sprendinius, specialiąsias žemės naudojimo sąlygas ir teritorijų planavimo normų reikalavimus, besiribojančių savivaldybių bendruosiuose planuose nurodytus sprendinius, šio</p>	
--	---	--

	<p>įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nurodytus teritorijų planavimo dokumentus“ (TPI 26 str. 6 d. 1 p.), t. y. patikrinama atitiktis galiojantiems teisės aktams.</p> <p>Aplinkos ministerijos nuomone, netikslinga įstatyme įtvirtinti konkrečius atskirus sprendinius, kurių negalima keisti koreguojant detalų planą. Nuo 2021-07-01 TPI nustatyta, kad detalusis planas negali būti koreguojamas (turi būti keičiamas), jeigu numatoma visoje suplanuotoje teritorijoje keisti visą nustatytą teritorijos naudojimo reglamentą. Įvertinę tai, kad detalieji planai rengiami skirtingoms numatomoms plėtoti teritorijoms, ir atsižvelgę į savarankiškąją savivaldybių teritorijų planavimo funkciją, manome, kad galiojantis reglamentavimas pakankamas, nes skirtingais atvejais tokie patys sprendiniai (pvz., pastatų aukštis ar užstatymo intensyvumas) daro nevienodą įtaką aplinkai. Kaip minėta, koreguojant detalų planą, ši įtaka turi būti išnagrinėta ir įvertinta.</p> <p>Sutinkame, kad šios problemos gali būti sprendžiamos tinkamai formuojant teritorijų planavimo praktiką, ir primename, kad nuo 2021-07-01 įsigaliojusius TPI pakeitimus lėmė netinkamas teisinio reguliavimo taikymas. Aplinkos ministerija su VTPSI savivaldybėms organizuoja mokymus ir konsultacijas dėl nuo 2021-07-01 pasikeitusių TPI nuostatų taikymo.</p> <p>Aplinkos ministerija 2023-07-14 ir 2023-07-25 raštais informavo, kad įgyvendindama Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo nuostatų taikymo stebėseną, kartu su Valstybine teritorijų planavimo ir statybos inspekcija organizavo mokymus ir konsultacijas visoms šalies savivaldybėms teritorijų planavimo klausimais, rengė savivaldybių vyriausiųjų architektų apklausas. Absoliuti dauguma pasisakiusiųjų pritarė detaliųjų planų koregavimui kaip procedūrai, įgalinančiai efektyviai spręsti didelių teritorijų išplanavimo pakeitimus atskirose šių teritorijų dalyse. Įvertinę teritorijų planavimo teisinio reguliavimo pokyčius nuo 2021-07-01 (informacijos skelbimą apie detaliųjų planų korektūrų rengimą Vyriausybės nustatyta bendraja teritorijų planavimo dokumentų viešinimo procedūrų tvarka), įvykusiųose</p>	
--	---	--

		mokymuose ir konsultacijose savivaldybių atstovai patvirtino, kad galiojantis detaliųjų planų koregavimo teisinis reguliavimas pakankamas, nėra poreikio jį keisti.	
1.2.	<p><u>Aplinkos ministerijai:</u> Svarstyti galimybę dėl Statybos techninis reglamento STR 1.04.04:2017 „<i>Statinio projektavimas, projekto ekspertizė</i>“ nuostatų, susijusių su projektinių pasiūlymų nagrinėjimo terminu, tikslinimo, siekiant diferencijuoti pritarimo ar nepritarimo projektiniams pasiūlymams terminą pagal statinio statybos rūšį, kategoriją, projekto sudėtingumo lygį ar kitus rodiklius.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <ol style="list-style-type: none"> <i>Rengiant Statybos kodeksą, sistemiškai peržiūrėti statinių projektavimo etapiškumą, proceso vientisumą, statinio kortelės formavimą, komunikacijos proceso papildymą.</i> <i>Skaidresnį ir efektyvesnį paraiškų atsakingiems savivaldybės administracijos padaliniams formavimą numatyti per informacinių sistemų atitinkamų funkcionalumą sukūrimą ar esamų tobulinimą ir sisteminį skaitmeninimą.</i> <p>Priimto sprendimo motyvai. Aplinkos ministerija siūlo nepritari teisinio reguliavimo keitimui iki Statybos kodekso parengimo. Planuojama pagal technines realizacijos galimybes tobulinti IS „Infostatyba“ užtikrinant skaidresnį ir efektyvesnį paraiškų atsakingiems savivaldybės administracijos padaliniams formavimą. Tokia galimybė numatoma ateityje per sisteminį skaitmeninimą. Siūlomą teisinio reguliavimo pokyčio vertinimą sutapatinti su Statybos kodekso rengimu, kurio metu bus sistemiškai peržiūrimas statinių projektavimo etapiškumas, svarstant galimybes, pvz., sujungti projektinių pasiūlymų ir statybą leidžiančio dokumento išdavimo procesus arba išplečiant atvejus, kai projektiniai pasiūlymai nerengiami, ir kt. Pažymėtina, kad STR 1.04.04:2017 „<i>Statinio projektavimas, projekto ekspertizė</i>“ 2022-04-22 redakcijoje¹ atlikti pakeitimai dėl projektinių pasiūlymų. Tikslintos nuostatos dėl projektinių pasiūlymų užduoties ir kiti reikalavimai, mažinantys dokumentų kiekį ir nustatantys konkretų jų skaičių. Manytina, kad tokie reguliavimo patikslinimai mažina ne tik administracinę naštą, bet ir korupcijos pasireiškimo riziką.</p>	<p>Pasiūlymas įgyvendintas iš dalies. Tikrinant projektinę dokumentaciją nesivadovaujama keturių akių principu, patikrinimą atlieka vienas asmuo, kuris ir išduoda statybą leidžiantį dokumentą. Aplinkos ministerijai siūlė svarstyti galimybę dėl Statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „<i>Statinio projektavimas, projekto ekspertizė</i>“ nuostatų, susijusių su projektinių pasiūlymų nagrinėjimo terminu, tikslinimo, siekiant diferencijuoti pritarimo ar nepritarimo projektiniams pasiūlymams terminą pagal statinio statybos rūšį, kategoriją, projekto sudėtingumo lygį ar kitus rodiklius. Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11¹, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27¹, 28, 34, 47, 49, 51, 52¹, 53 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 11², 27², 53¹, 68 straipsniais įstatymo projektu iš dalies įgyvendinamas alternatyvus pasiūlymas: numatytas statybą leidžiančių dokumentų išdavimas po pritarimo projektiniams pasiūlymams. Atsižvelgdami į Statybos įstatymo bei</p>

¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/d8899130c27111ec9f0095b4d96fd400?jfwid=-3168kvw5m>

	<p>Aplinkos ministerija 2022-02-15 informavo, kad keičiant statybą leidžiančio dokumento išdavimo tvarką, numatoma keisti ir projektinių pasiūlymų nagrinėjimo terminus atsižvelgiant į projekto sudėtingumą. Taip pat bus peržiūrimas projektinių pasiūlymų, kuriuos tikrina suinteresuotos institucijos, procesas. Atkreipiame dėmesį, kad Aplinkos ministerija rengia Statybos įstatymo pakeitimo projektą. Numatoma keisti statybą leidžiančio dokumento (toliau – SLD) išdavimo tvarką, keičiant statinio projekto turinio reikalavimus ir jo tikrinimo procesą IS „Infostatyba“. Visas procesas – dokumentų įkėlimas, derinimas su institucijomis (įskaitant skirtingus skyrius), pastabų teikimas – vyks IS „Infostatyba“. Projektą Lietuvos Respublikos Vyriausybei planuojama teikti 2023 metų viduryje.</p> <p>Aplinkos ministerija 2023-07-14 ir 2023-07-25 raštais informavo, kad parengtas ir Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS) pakartotinai paskelbtas Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11¹, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27¹, 28, 34, 47, 49, 51, 52¹, 53 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 11², 27², 53¹, 68 straipsniais įstatymo projektas² (toliau – Projektas). Rašte nurodoma, kad Projektu mažinama administracinė našta, skaidrinamas, supaprastinamas ir sutrumpinamas statybą leidžiančio dokumento išdavimo procesas, įtvirtinama, kad statybą leidžiantis dokumentas išduodamas pagal <i>projektinius</i></p>	<p>Statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „<i>Statinio projektavimas, projekto ekspertizė</i>“³ pakeitimo projektuose siūlomą reglamentavimą, vertiname, kad išlieka aktuali šio pasiūlymo dalis dėl projektinių pasiūlymų nagrinėjimo terminų diferencijavimo.</p>
--	---	--

² <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/51f136f01a2c11ee9f8efaacc26fd687>

³ Projekto 9 punktą numato keisti 67 punktą ir jį išdėstyti taip: „67. Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, atliekantis savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas, per 5 darbo dienas po 66 punkte nurodyto prašymo ir kitų dokumentų gavimo dienos: įvertinęs, kaip atsižvelgta į gautus pasiūlymus ir motyvus, dėl kurių į pasiūlymus neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies, **gavęs atsakingų savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių išvadą, jei tokios išvados rengiamos, pritaria arba motyvuotai nepritaria projektiniams pasiūlymams, apie tai paskelbia IS „Infostatyba“**, paskelbia (pateikia nuorodą) savivaldybės interneto svetainės pirmajame puslapyje ir informuoja statytoją; projektinius pasiūlymus, kuriems pritaria, paskelbia IS „Infostatyba“ ir paskelbia (pateikia nuorodą) savivaldybės interneto svetainės pirmajame puslapyje. Jei 66 punkte nurodytas prašymas pateiktas per IS „Infostatyba“, savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, atliekantis savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas, apie pritarimą (nepritarimą) projektiniams pasiūlymams ir projektinius pasiūlymus, kuriems pritaria, paskelbia šioje informacinėje sistemoje, paskelbia (pateikia nuorodą) savivaldybės interneto svetainės pirmajame puslapyje ir informuoja statytoją.“

		<p><i>pasiūlymus</i>, projektinių pasiūlymų sudėtį nustato aplinkos ministras. Šiuo pakeitimu atsisakoma savivaldybės pritarimo projektiniams pasiūlymams stadijos, taip sumažinant administracinę naštą ir išvengiant savivaldybei pateiktų statinių projektų pakartotinių tikrinimų. Šiais pakeitimais didinamas pasitikėjimas statybos dalyviais (statinio projekto, statinio ekspertizės rangovais, statytoju (užsakovu), statinio projektuotoju), suteikiant jiems didesnę atsakomybę rengiant, atliekant ekspertizę ar pateikiant statinio projektą. Siekiant statinio projekto kokybės, aiškiai įtvirtinama, kad tas pats statinio projektuotojas rengia visą statinio projektą, t. y. kitas projektuotojas gali rengti techninį darbo projektą tik aplinkos ministro nustatytais atvejais.</p> <p>Aplinkos ministerija siūlo nepritarti teisinio reguliavimo keitimui iki Projekto įsigaliojimo.</p> <p>Aplinkos ministerijos nuomone Projektu sprendžiamos Korupcijos rizikos analizėje iškeltos problemos.</p>	
1.3.	<p><u>Aplinkos ministerijai:</u> Tobulinti ir keisti Statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „<i>Statinio statybos rūšys</i>“ nuostatas, reglamentuojančias naujo statinio statybos ir statinio rekonstrukcijos kategorijas, svarstyti galimybę įtvirtinti tam tikrus rodiklius, parametrus, aiškiai apibrėžiančių ir objektyviai atskiriančių naują statybą nuo rekonstrukcijos, pvz. priestato statyba priskiriama naujo statinio statybai, jei jo visų aukštų, taip pat rūšio (pusrūšio), antstatų, pastogės patalpų plotų suma didesnė kaip X procentų už tokiu pat būdu apskaičiuotą statinio, prie</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>1. <i>Aplinkos ministerija pritaria siūlymui peržiūrėti rekonstravimo sąvoką ir (ar) jos turinio poįstatyminį teisinį reguliavimą, aiškiau nustatant atskirtį tarp rekonstravimo ir naujos statybos, įvardinant pertvarkomos statinio dalies proporcijas ar įvedant kitus konkretesnius atskirties kriterijus. Atsižvelgiant į šio sąvokos apibrėžties reikšmę ir pasekmes statybos srities teisiniam reguliavimui, rekonstravimo sąvokai apibrėžti 2022-08-19 Aplinkos ministerija organizavo (nuotoliniu būdu) platesnio rato suinteresuotų pusių diskusiją, susitikimą su socialiniais partneriais.</i></p> <p>2. <i>Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 2, 14, 17, 18, 24, 27, 28, 34, 35, 39, 47, 55 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo ir papildymo 10¹ straipsniu projektas 2022-08-26 paskelbtas Teisės aktų informacinėje sistemoje Nr. 22-11926⁴</i></p>	<p>Pasiūlymas įgyvendintas iš dalies. Nuo 2023 m. lapkričio 1 d. įsigaliojus 2022 m. gruodžio 22 d. Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 2, 4, 8, 12, 14, 17, 18, 22, 24, 27, 27¹, 28, 29, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 47, 51, 55 straipsnių, 1 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 11¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1754 nuostatoms, Statybos įstatymas papildomas 24 straipsnio 2¹ dalimi, kuri numato, jog: „Jeigu rekonstruojamo pastato tūris padidėja daugiau negu 100 procentų, jam taikomi įstatymuose ir jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose,</p>

⁴ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/27998611254411edb36fa1cf41a91fd9?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=bcf58ec0-7ecf-4648-82c3-73715ada99c5>

<p>kurio jis pristatomas, plotų sumą; rekonstrukcijai – priestato visų aukštų, taip pat rūšio (pusrūšio), antstatų, pastogės patalpų plotų suma neturi būti didesnė kaip X procentų už tokiu pat būdu apskaičiuotą statinio, prie kurio jis pristatomas, plotų sumą.</p> <p>Arba numatyti kitą alternatyvų teisinį šių kategorijų reglamentavimą, tinkamai atribojantį naują statybą nuo rekonstrukcijos.</p>	<p>3. <i>Rengiant Statybos kodeksą, numatoma sistemiskai peržiūrėti visas sąvokas, įskaitant ir statybos rūšis.</i></p> <p>Priimto sprendimo motyvai.</p> <p>Apsvarstyta teisinio reguliavimo pokyčio vertinimą sutapatinti su Statybos kodekso rengimu, kurio metu numatoma peržiūrėti visas sąvokas, įskaitant ir statybos rūšis.</p> <p>2022-07-29 Aplinkos ministerija susitiko (nuotoliniu būdu) su socialiniais partneriais ir aptarė STT pasiūlymą.</p> <p>Susitikimo metu buvo svarstomas rekonstravimo sąvokos keitimo klausimas ir dėl kokių priežasčių statytojai renkasi statybos rūšį rekonstravimą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - problemos (bendros, tiek rekonstravimui, tiek naujai statybai), susijusios su užstatymo tankumu, aukštingumu, statinių skaičiumi, galėtų būti sprendžiamos per teritorijų planavimą, pvz., saugomoje teritorijoje numatant galimą statybą, neišskiriant statybos rūšies, tačiau apribojant rodiklius (užstatymo plotą, tankumą ar kitus ribojančius parametrus); - lengvesni normatyviniai reikalavimai (gaisrinės saugos, energinio naudingumo klasės), atkreiptas dėmesys, kad problema – ne rekonstravimo sąvoka, o išimtiniai reikalavimai ją atliekant. Sustabdyti rekonstravimo masiškumą galėtų reikalavimų didinimas arba vienodinimas; - visuomenės požiūriu rekonstravimo sąvoka suprantama, kai prie pastato pristatoma dalis pastato ar ji perstatoma, tačiau dažnu atveju pastatas būna visiškai išardomas (paliekama menka jo dalis) ir jo vietoje atsiranda visai kitoks – tiek tūriu, tiek aukščiui, tiek architektūriniais sprendimais – statinys. Žodžio „rekonstravimas“ neatitinkanti prasmė suponuoja nuomonę, kad toks statinys atsirado neteisėtai, korupcinėje aplinkoje. <p>Iki 2010 m. spalio mėnesio Statybos įstatyme galiojo rekonstravimo sąvoka su apibrėžta procentine 10 proc. dalimi, todėl tokio reguliavimo klausimas svarstytinas (nuo kažkurio momento, viršijus statinio, pvz., tūrį, konstrukciniai pakeitimai). Tačiau tada nebetenka prasmės statybos rūšys. Atkreiptas dėmesys į tai, kad rekonstravimas visada buvo traktuojamas kaip statyba vietoje buvusio statinio, tačiau teismų suformuota</p>	<p><i>teritorijų planavimo dokumentuose nustatyti naujo statinio projektavimui ir statybai keliami reikalavimai.“.</i></p> <p>Rengiant Statybos kodeksą, siūlytina sistemiskai peržiūrėti visas sąvokas, įskaitant ir statybos rūšis.</p>
---	---	---

		<p>praktika, kad rekonstrukcija galima, jei numatytoje statyti vietoje yra pamato ar perdangos elementas;</p> <ul style="list-style-type: none"> - pvz., imant optimalų vidurkį, t. y. jei pusę statinio (50 proc.) perstatai ar pristatai, tai ir galėtų būti rekonstrukcija, viršijus būtų jau nauja statyba. Aptartas ir pasiūlymas perstatyti ar pristatyti 10 proc. statinio. <p>Pasiūlymas aptartas 2022-08-02 susitikime (nuotoliniu būdu) su STT atstovais. Jie atkreipė dėmesį, kad:</p> <ul style="list-style-type: none"> - problema yra dėl skirtingų reikalavimų naujai statybai ir rekonstravimui, kad šiuo metu rekonstravimas gali būti įvardytas kaip nauja statyba, tik su mažesniais reikalavimais ir atkreipė dėmesį, kad taip sumažinamos investicijos aplinkos ir statinio naudotojų sąskaita; - nauji statiniai atsiranda saugomose teritorijose; <p>Aplinkos ministerija atkreipia dėmesį, kad statiniai turi atitikti ir teritorijų planavimo dokumentus, bet teritorijų planavimo dokumentai turi būti vertinami pagal tuo metu, kai buvo vykdomos statybos, galiojusius reikalavimus. Pritaria, kad šiuo metu teisės aktai nereglamentuoja, kokia statinio dalis turi išlikti, kad būtų aišku, kad atliekama statinio rekonstrukcija.</p> <p>Aplinkos ministerija 2022-02-15 informavo, kad jos nuomone, į pateiktą rekomendaciją atsižvelgta. Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 2, 4, 8, 12, 14, 17, 18, 22, 24, 27, 27¹, 28, 29, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 47, 51, 55 straipsnių, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11¹ straipsniu įstatymas papildytas 24 straipsnio 2¹ dalimi, kurioje nustatyta: <i>„jeigu rekonstruojant pastatą, jo tūris padidėja daugiau nei 100 procentų, jam taikomi įstatymuose ir jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose, teritorijų planavimo dokumentuose nustatyti naujo statinio projektavimui ir statybai keliami reikalavimai.“</i></p> <p>Aplinkos ministerija 2023-07-14 ir 2023-07-25 raštais informavo, kad atsižvelgus į išvadas, pateiktas Specialiųjų tyrimų tarnybos analizėje dėl statybos leidimų išdavimo, ir siekiant, kad nesikartotų tokie atvejai, kai sklypuose nuo pamatų išauga nauji</p>	
--	--	---	--

		<p>pastatai, 2023-11-01 įsigalios Statybos įstatymo 24 str. 2² d. nuostata reglamentuojanti, kad „Jeigu rekonstruojamo pastato tūris padidėja daugiau negu 100 procentų, jam taikomi įstatymuose ir jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose, teritorijų planavimo dokumentuose nustatyti naujo statinio projektavimui ir statybai keliami reikalavimai.“.</p> <p>Rengiant Statybos kodeksą, numatoma sistemiškai peržiūrėti visas sąvokas, įskaitant ir statybos rūšis.</p>	
1.4.	<p><u>Aplinkos ministerijai:</u> Svarstyti dėl efektyvesnių savavališką statybą atgrasančių priemonių, pavyzdžiui, numatyti administracinę atsakomybę statytojams – juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims už savavališką statybą, taip pat skaidrinti įmokos už savavališkos statybos įteisinimą apskaičiavimo principus, nepaliekant statybų sąnaudų vertės nustatymo vien pagal statytojo pasamdytą statinio projekto ekspertizę.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. <i>1. Rengiant Statybos kodeksą, sistemiškai peržiūrėti (stiprinti) ir apibrėžti atestuotų statybos dalyvių funkcijas ir atsakomybes.</i> <i>2. Aplinkos ministerija numato peržiūrėti įmokos už savavališkos statybos įteisinimą minimalią ribą, atsižvelgiant į statybos rūšis ir (ar) statinio kategorijas.</i></p> <p>Priimto sprendimo motyvai. Aplinkos ministerija nepritaria esminiam teisinio reguliavimo keitimui šiuo metu. Siūlomą teisinio reguliavimo pokyčio vertinimą sutapatinti su Statybos kodekso rengimu, kurio metu numatoma peržiūrėti (stiprinti) atestuotų statybos dalyvių atsakomybes, funkcijas. Atsakomybė siejama su atestatu, nustačius pažeidimus stabdomas jo galiojimas arba jis naikinamas. Tobulintini ekspertų priežiūros mechanizmai (užduotis VšĮ Statybos sektoriaus vystymo agentūrai (SSVA)). Aplinkos ministerija planuoja 2023 m. didinti finansavimą SSVA, kuri vykdo ekspertų darbo kokybės priežiūrą. 2022-08-02 įvyko susitikimas (nuotoliniu būdu) su STT atstovais, aptarti jų pasiūlymai. STT atstovai paaiškino, kad reikia priemonės, kuri užkirstų kelią galimybei apskaičiuoti statybų sąnaudas statytojo naudai, taip sumažinant įmoką valstybei už savavališką statybą, pvz., automatiškai parenkant ekspertą iš esamo ekspertų sąrašo, kaip</p>	<p>Pasiūlymas įgyvendintas iš dalies. Nuo 2023 m. gegužės 1 d. įsigaliojus 2022 m. gruodžio 22 d. Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 2, 4, 8, 12, 14, 17, 18, 22, 24, 27, 27¹, 28, 29, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 47, 51, 55 straipsnių, 1 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 11¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1754 nuostatoms, pakeistas 1 priedas. Pažymėtina, kad įmokos už savavališkos statybos įteisinimą apskaičiavimo formulė buvo pakeista. Į ją įtraukti nauji apskaičiavimui reikšmingi parametrai⁵, tačiau, atsižvelgiant į kitus pakeitimus formulėje⁶, abejotina, ar visais atvejais pagal ją apskaičiuoti įmokos dydžiai bus didesni, už tuos dydžius, kurie būtų apskaičiuoti pagal ankstesnę formulę, vertinant tą pačią statybos darbų sąnaudų vertę.</p>

⁵ x ir y parametrai, kur x reikšmė priklauso nuo pastato rūšies ir gali būti tokia: 100 eurų nesudėtingojo statinio atveju, 500 eurų neypatingojo statinio atveju, 5 000 eurų ypatingojo statinio atveju, o y reikšmė priklauso nuo statybos rūšies ir gali būti tokia: 100 eurų paprastojo remonto atveju, 500 eurų kapitalinio remonto atveju, 1 000 eurų rekonstravimo atveju, 2 000 eurų naujo statinio statybos atveju.

⁶ Iki pakeitimo: $I = V^2/144\ 810$ Eur, po pakeitimo: $I = x+y+V^2/200\ 000$ Eur, kur I – įmokos dydis, V – sąnaudų vertė.

	<p>šiuo metu parenkami bankroto administratoriai, taip sumažinant riziką, kad bus susitarta iš anksto. Pažymėjo, kad STT pritaria visoms galimoms priemonėms mažinti rizikas.</p> <p>Aplinkos ministerija atkreipė dėmesį, kad šiuo metu statybų sąnaudų vertę apskaičiuoja tik statinio ekspertai (privatus sektorius), tad jei reiktų patikrinti jų darbą, būtų, pvz., steigiami ekspertizės centrai, o tai pareikalautų nemažų lėšų.</p> <p>Aplinkos ministerija 2022-02-15 informavo, kad jos nuomone, į pateiktą rekomendaciją atsižvelgta. Statybos įstatymo pakeitimo įstatymu pakeisti 1 priede nustatytos įmokos už savavališkos statybos įteisinimą mokėjimo principai ir sumažinta statinio (jo dalies) ar statinio projekto (jo dalies) ekspertizę atliekančio subjekto nustatomos statybos darbų sąnaudų vertės įtaka įmokos dydžiui.</p> <p>Aplinkos ministerija 2023-07-14 raštu informavo, kad nuo 2023 m. gegužės 1 d. įsigaliojus 2022 m. gruodžio 22 d. Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 2, 4, 8, 12, 14, 17, 18, 22, 24, 27, 27¹, 28, 29, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 47, 51, 55 straipsnių, 1 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 11¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1754 nuostatomis, pakeistas 1 priedas. Siekiant apriboti galimybes taikyti neproporcingą pažeidimams įmokos už savavališkos statybos įteisinimą dydį interpretuojant sąnaudų vertės dydžius, pakeista šios įmokos apskaičiavimo formulė bei principai. Šiuo pakeitimu buvo reaguota būtent į STT pastabą mažinti įmokos dedamąją, kuri priklauso nuo eksperto vertinimo. Pasikeitus teisiniam reguliavimui keičiasi mokėtinos sumos.</p> <p>Aplinkos ministerija 2023-07-25 raštu taip pat pažymėjo, jog šiuo teisinio reguliavimo pokyčiu iš esmės sumažinta rizika dėl statinio ekspertizės rangovo nustatomos įmokos dalies netikslumo. Aplinkos ministerija nurodo, kad dėl įmokos skaičiavimo taikymo praktikoje bus vykdoma stebėseną ir, jeigu minėti teisinio reguliavimo pokyčiai bus nepakankami, rengs papildomus pakeitimus.</p>	<p>Taip pat pažymėtina, kad įmoka tiek prieš aptariamą įstatymo įsigaliojimą, tiek po jo, apskaičiuojama pagal asmens, kuris siekia įteisinti savavališką statybą, pateiktą statinio ar statinio projekto ekspertizės aktą. Būtent nuo šio dokumento surašymo skaidrumo tiesiogiai priklauso, koks bus galutinis įmokos dydis. Duomenų apie galimas priemones, kurios užkirstų kelią galimybei apskaičiuoti statybų sąnaudas statytojo naudai (tokiu būdu sumažinant įmoką valstybei už savavališką statybą), Aplinkos ministerija stebėsenos metu nepateikė.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad Projekte⁷ įmokos skaičiavimo formulė pakeista ir numato tokį įmokos apskaičiavimo algoritmą: „$I = x + y + \sqrt{V} / 200\,000 \text{ Eur} * a / b$“. Siūloma įvertinti, ar nepadaryta klaida ir neturėtų būti formulėje nurodyta „$\sqrt{V}$“.</p>
--	--	---

⁷<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/51f136f01a2c11ee9f8efaacc26fd687>

1.5.	<p><u>Aplinkos ministerijai:</u> Inicijuoti teisės aktų pakeitimus, nustatant aiškius paskirties reikalavimus pastatams, t. y. numatyti kokios sudėties turi būti viešbutis, svečių namai, nakvynės namai ir t. t.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. <i>1. Aplinkos ministerija planuoja peržiūrėti pastatų atskiroms pastatų (įskaitant ir svečių namų) paskirtims taikomus paskirties reikalavimus.</i> <i>2. Numato keiptis į Finansų ministeriją su prašymu įvertinti galimybę atlikti Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo pakeitimus, tikslinant nuostatas dėl nekilnojamojo turto apmokestinimo pagal statinio paskirtį, peržiūrint vertinimo kriterijus ir išimtis atleidžiant nuo nekilnojamojo turto mokesčio.</i> <i>3. Statybos kodekso rengimo metu numatoma peržiūrėti statybos dalyvių atestavimo, kvalifikacijos tobulinimo ir jų veiklos priežiūros sistemas ir jų veikimo sąlygas, pripažįstant, kad nagrinėjama atvejais visų pirma veikia atestuoti specialistai, prisiimantys atsakomybę už projektų sprendinius, juose pateiktą duomenų tikrumą.</i></p> <p>Priimto sprendimo motyvai. Aiškesnis pastatų paskirties nustatymas svarstytinas su teritorijų planavimo procesu. 2022-07-29 Aplinkos ministerija susitiko (nuotoliniu būdu) su socialiniais partneriais ir aptarė STT pasiūlymą, kartu fiksavo šiuos pasiūlymus: - atkreiptas dėmesys į teisės aktų taikymo galimybes Vilniaus miesto savivaldybei (parkavimo vietų apmokestinimas) prieš siūlant Aplinkos ministerijai keisti teisės aktus. Reiktų aiškiai</p>	<p>Pasiūlymas laikomas įgyvendintu. Inicijuoti teisės aktų pakeitimai⁸.</p>

⁸ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/465610309a8411eea70ce7cabd08f150>
<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/4f8ea3a09a8511eea70ce7cabd08f150>
<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/21ffee209a8611eea70ce7cabd08f150>
<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/b15f59f09a8811eea70ce7cabd08f150>
<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/209051309a8911eea70ce7cabd08f150>

		<p>informuoti, kad perkant būstus poilsio paskirties pastatuose bus daug mažiau automobilių stovėjimo vietų, o už automobilių statymą aplink pastatą reikės mokėti;</p> <ul style="list-style-type: none"> - apriboti statinių (poilsio paskirties, viešbučių) pardavimą dalimis (patalpomis); - Kultūros ministerija turi sąvoką „pastato pritaikymas“ (pvz., XIX a. statinys verpykla, minimaliai pakeista pritaikant prie šiuolaikinių sąlygų). Tokiu principu galima būtų keisti nepelningų statinių paskirtis, pvz., viešbutį pajūryje – į poilsio patalpas. <p>Pasiūlymas aptartas su STT atstovais 2022-08-02 susitikimo (nuotoliniu būdu) metu. Jie pabrėžė, kad STT nėra kategoriška ir nesiūlo įgyvendinti tik jos pateiktas priemones, kad sutinka ir su pateiktomis alternatyvomis.</p> <p>VTPSI atkreipė dėmesį, kad galutiniame sprendime dėl statinio paskirties dalyvauja teismai ir kad šiuo metu galioja teismų praktika, nepripažįstanti ekspertų išvadų, tad VTPSI pralaimi bylas.</p> <p>Aplinkos ministerijos nuomone, ne vienos institucijos problema, pvz., ne tik teisės aktai ar tik neteisingas jų taikymas.</p> <p>Vilniaus miesto savivaldybė pasiūlė pateikti savo parengtą metodiką, padedančią atskirti svečių namus nuo gyvenamųjų pastatų, ir tai galėtų būti reglamentavimo pagrindas pastatų paskirčiai nustatyti.</p> <p>Aplinkos ministerija 2022-02-15 informavo, kad 2022 m. lapkričio 30 d. parengė įsakymą Nr. V-197 „Dėl darbo grupės teisės aktų, reglamentuojančių projektuojamų statinių paskirties reikalavimų kriterijus, tobulinimo pasiūlymams pateikti sudarymo“. Darbo grupei pavesta išnagrinėti teisės aktų, reglamentuojančių projektuojamų statinių paskirties reikalavimus, nuostatas ir iki 2023 m. kovo 1 d. pateikti pasiūlymus dėl teisės aktų pakeitimų, kuriais būtų nustatomi kriterijai numatomų projektuoti statinių paskirtims ir joms taikomiems reikalavimams aiškiau apibrėžti.</p>	
--	--	--	--

	<p>Aplinkos ministerija 2023-07-14 ir 2023-07-25 raštais informavo, kad aplinkos ministro 2022-11-30 įsakymu Nr. V-197 „<i>Dėl darbo grupės teisės aktų, reglamentuojančių projektuojamų statinių paskirties reikalavimų kriterijus, tobulinimo pasiūlymams pateikti sudarymo</i>“ sudaryta darbo grupė išnagrinėjo teisės aktų, reglamentuojančių projektuojamų statinių paskirties reikalavimus, nuostatas ir Lietuvos Respublikos Seimo Aplinkos apsaugos komitete 2023-03-22 pristatė rezultatus (https://www.youtube.com/watch?v=6IcAnn-DDvw), kurių pagrindu planuojama 2023 m. patikslinti teisės aktų reikalavimus, susijusius su statinių (patalpų) paskirčių reglamentavimu. Peržiūrėti paskirties reikalavimai palengvins pastatų naudojimo priežiūrą, nes bus nustatyti aiškesni pastatų paskirčių kriterijai, kurių pagrindu bus galima aiškiau ir skaidriau spręsti apie pastato naudojimą ne pagal paskirtį.</p> <p>Aplinkos ministerija 2024-01-02 raštu informavo, kad rengiamų poįstatyminių teisės aktų pokyčių nuostatos darbo tvarka buvo aptartos su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos, VĮ Registrų centro, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos atstovais, siekiant nustatyti naujo teisinio reguliavimo pokyčio įtaką šių įstaigų ir įmonių kuruojamoms teisinio reguliavimo sritims. Teisės aktų projektų nuostatos buvo pristatytos ir aptartos platesniu mastu 2023 m. spalio 20 d. Aplinkos ministerijos organizuoto socialinių partnerių penktadienio renginyje.</p> <p>Oficialiam derinimui per Teisės aktų informacinę sistemą (TAIS) pateikta žemiau išvardinta dalis tarpusavyje susijusių poįstatyminių teisės aktų projektų, kuriais siekiama įgyvendinti darbo grupės pasiūlytas priemones siekiant įgyvendinti projektuojamų statinių paskirties reikalavimų kriterijų, reglamentavimo tobulinimą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. spalio 27d. įsakymo Nr. D1-713 „Dėl 	
--	--	--

	<p>statybos techninio reglamento STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas;</p> <p>2. Aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 705 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“ patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas;</p> <p>3. Aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gruodžio 2 d. įsakymo Nr. D1-933 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. bendrieji reikalavimai“ patvirtinimo“ pakeitimo“, projektas;</p> <p>4. Žemės ūkio ministro ir Aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. sausio 20 d. įsakymo Nr. 3d 37/D1 40 „Dėl žemės naudojimo būdų turinio aprašo patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projektas; Aplinkos ministro įsakymo „Dėl žemės naudojimo būdų turinio aprašo patvirtinimo“ projektas;</p> <p>5. Aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymo Nr. D1-8 „Dėl kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“, projektas.</p> <p>Minėtuose teisės aktų projektuose siūlomos priemonės:</p> <p>1. Keičiamas statinių paskirčių klasifikavimas, siekiant jį sutapatinti su žemės naudojimo būdų turiniu, kuris naudojamas teritorijų planavimo dokumentų, užkoduojančiu teritorijų naudojimą pirminiame – t. y. teritorijų planavimo etape.</p> <p>2. Statinių paskirčių klasifikavime įvedamas turtinių vienetų (galimų atskirais nekilnojamojo turto kadastro objektais pastate suformuoti patalpų) apribojimas tam tikros paskirties statiniuose, atsižvelgiant į tų paskirčių pastatų naudojimo specifiką.</p> <p>3. Atsisakoma nebeaktualių statinių paskirčių.</p> <p>4. Siekiant statinių naudojimo pagal paskirtį aiškumo ir teritorijų planavimo metu nustatyto teritorijos naudojimo būdo, išskiriami mišrūs ir vienos paskirties pastatai (kuriuose</p>	
--	--	--

	<p>nustatomas galimas įvairių paskirčių patalpų santykis), nustatomi papildomos normos (infrastruktūros poreikis) ir techniniai reikalavimai projektuojant mišrius pastatus, taip pat sąlygos mišrių pastatų atsiradimui.</p> <p>5. Tikslinama blokuotų pastatų sąvoka.</p> <p>6. Išskiriami rekreacinių pastatų tipai – skirti viešai ir privačiai rekreacijai.</p> <p>7. Išskiriama atskira specialiųjų paslaugų pastatų paskirtis, siekiant prievolės gauti statybos leidimą norint keisti statinio paskirtį į didesnę poveikį aplinkinėms teritorijoms darančią pastatų ar patalpų paskirtį.</p> <p>8. Naujai dėstomame statinių klasifikavime nebelieka prievolės gauti statybos leidimą, kai keičiamas tik pastato ar patalpos tipas (keičiama veikla pastate ar patalpoje į pagal savo pobūdį ar specifiką panašią veiklą).</p> <p>9. Tam tikroms atskirais nekilnojamojo turto kadastro objektais formuojamoms patalpoms nustatomi reikalavimai dėl jų sudėties (tipologijos), siekiant, kad nebūtų piktnaudžiaujama jų kiekiu pastate – t. y. atvejais, kai jos pagal faktą jos virsta butais.</p> <p>10. Nustatomi apribojimai pagalbinio ūkio pastatų statybai ir registravimui, nesant pagrindinio pastato.</p> <p>11. Reglamentuojamas naujas bendro gyvenimo namų pastatų ir patalpų tipas.</p> <p>12. Įtvirtinta nuostata, kad įrengiant gyvenamąsias patalpas mišriuose pastatuose privaloma užtikrinti joms reikalingą infrastruktūrą žemės sklype.</p> <p>13. Peržiūrimi ir tikslinami gyvenamųjų pastatų projektavimo techniniai normatyvai ir infrastruktūros reikalavimai siekiant sudaryti sąlygas esamo, susiformavusio užstatymo teritorijose taikyti išimtis naujų gyvenamųjų pastatų atsiradimui ar esamų rekonstravimui.</p> <p>14. Sudaroma galimybė daugiabučiams gyvenamiesiems pastatams reikalingą infrastruktūrą planuoti ir projektuoti bendrą – kvartalinę infrastruktūrą, skirtą aptarnauti kvartalą ar pastatų grupę, netaikyti esamo reikalavimo kai keliems greta</p>	
--	--	--

		<p>esantiems pastatams būtiną infrastruktūrą reikalaujama numatyti atskirą kiekviename žemės sklype.</p> <p>15. Atsižvelgiant į naują statinių paskirčių reglamentavimą, tikslinamas minimalus reikalaujamas automobilių stovėjimo vietų skaičius.</p> <p>16. Atsižvelgiant į tai, kad minimalus pastatui reikalingas automobilių stovėjimo vietų skaičius normuojamas siekiant užtikrinti tinkamą pastate esančių patalpų (butų) eksploataciją, nustatoma, kad tuo atveju, kai jos įrengiamos pastato patalpose, šios patalpos priskiriamos pastate esančių butų ir kitų pastato patalpų savininkų bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančioms patalpoms.</p> <p>17. Sudaroma galimybė teritorijų planavimo dokumentuose nustatyti teritorijas skirtas privačiai ir viešai rekreacijai.</p> <p>18. Atsižvelgiant į naujai reglamentuotas statinių paskirtis tikslinamas Žemės naudojimo būdų turinio aprašas.</p> <p>19. Atliekami techniniai keitimai atsižvelgiant į statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ taikymo metu pastebėtus netikslumus, gautas pastabas ir pasiūlymus.</p>	
1.6.	<p><u>Aplinkos ministerijai:</u> Tobulinti ir konkretizuoti Architektūros įstatymo 11 straipsnyje nustatytus architektūros kokybės kriterijus, įvedant tam tikrus rodiklius ar, pagal galimybes, apskaičiuojamas reikšmes, neprieštaraujančias galiojantiems teisės aktams bei techniniams reglamentams.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p><i>1. Numatoma keisti Architektūros įstatymo 11 straipsnyje nustatytus architektūros kriterijus – juos „detalizuoti“, įvedant aiškesnius kriterijų parametrus ir praktinį taikymą, prieš tai įvertinus tiriamojo darbo, atlikto Aplinkos ministerijos užsakymu, rezultatus.</i></p> <p><i>2. Aplinkos ministerija numato galimybę savivaldybėms šių kriterijų pagrindu parengti ir patvirtinti papildomus reikalavimus pagal konkreta miesto specifiką, užtikrinant, kad šie reikalavimai būtų parengti ir išdiskutuoti su suinteresuotomis šalimis ir patvirtinti savivaldos lygmens teisės aktu.</i></p> <p>Priimto sprendimo motyvai. Peržiūrimi architektūros kokybės kriterijai tobulinami (bet ne matematiškai) keičiant Architektūros įstatymą.</p>	<p>Pasiūlymas laikomas įgyvendintu.</p>

		<p>2022-05-09 pasirašyta Esminių architektūros reikalavimų kriterijų nustatymo paslaugų pirkimo sutartis (toliau – Pirkimo sutartis), apimanti:</p> <p>1) ekspertinio tiriamojo darbo parengimą, kuriame nustatomi (suformuluojami) Lietuvos Respublikos statybos įstatyme (toliau – Statybos įstatymas) nustatytų <i>esminių statinio architektūros reikalavimų kriterijai</i>, detalizuojamas jų taikymas pagal SI nuostatas, taip pat detalizuojami (išskleidžiami) Lietuvos Respublikos architektūros įstatyme (toliau – Architektūros įstatymas) nustatyti architektūros kokybės kriterijai, konkretizuojamas jų praktinis taikymas rengiant ir vertinant statinių projektus;</p> <p>2) tiriamojo darbo ataskaitų (tarpinės (-ių) ir galutinės) pristatymą ir aptarimą su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos socialiniais partneriais, kitomis suinteresuotomis institucijomis ir visuomene;</p> <p>3) pasiūlymų aplinkos ministro įsakymo, kuriuo nustatomi esminių architektūros reikalavimų kriterijai, dėl projekto parengimą.</p> <p>Atsižvelgiant į tiriamojo darbo rezultatus ir socialinių partnerių pasiūlymus, bus svarstoma galimybė keisti Architektūros įstatymo 11 straipsnyje nustatytus architektūros kriterijus – juos detalizuoti, įvedant aiškesnius parametrus ir praktinį taikymą. Pirkimo sutarties įvykdymo terminas – 2022 m. rugpjūčio 29 d.</p> <p>Aplinkos ministerija 2022-02-15 informavo, kad rengia Architektūros įstatymo pakeitimo projektą, kuriuo numato parengti architektūros kokybės kriterijų sąrašą. Šiuo projektu bus siūloma aplinkos ministrui suteikti įgaliojimus parengti architektūros kokybės vertinimo metodiką pagal nurodytus architektūros kokybės kriterijus. Šio įstatymo projektą planuojama pateikti derinti su suinteresuotomis institucijomis TAIS sistemoje 2023 m. balandžio - gegužės mėnesiais.</p> <p>Aplinkos ministerija 2023-07-14 ir 2023-07-25 raštais informavo, kad parengtas ir paskelbtas Lietuvos Respublikos</p>	
--	--	---	--

	Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS) Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo Nr. XIII-425 7, 11, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ⁹ . Įstatymo projekte tikslinami architektūros kokybės kriterijai ¹⁰ , išskleistos jų reikšmės, nustatyti įgaliojimai aplinkos ministruui pagal šiuos kriterijus patvirtinti architektūros kokybės vertinimo metodiką, įgaliotoms savivaldybėms, vadovaujantis aplinkos ministro patvirtinta metodika, nustatyta parengti gaires dėl metodikos taikymo (toliau – gairės) konkrečioje savivaldybėje, atsižvelgiant	
--	---	--

⁹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/6d22c9201a3111ee9f8efaacc26fd687>

¹⁰ Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo Nr. XIII-425 7, 11, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto 2 straipsnis numato pakeisti 11 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„1. Architektūros kokybės kriterijai yra šie:

1) atitiktis darnaus vystymosi principams, kuri reiškia kokybišką architektūrą, prisidedančią prie darnios valstybės ir žmonių aplinkos kūrimo, yra svarbi ekonomikos ir socialinių santykių raidai atsižvelgiant į darnaus ir tvaraus vystymosi iššūkius;

2) urbanistinis integralumas, kuris reiškia naujo projektuojamo, rekonstruojamo statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto darną su esama urbanistine struktūra ir poveikį kultūriniam kraštovaizdžiui;

3) santykis su paveldėtomis vertybėmis, kuris reiškia kultūros paveldo objektų ir kultūros paveldo vietovių saugojimą, naujo projektuojamo, rekonstruojamo statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto santykį su urbanistinės vietovės ar objekto istorine urbanistine ir (ar) architektūrine raida, kraštovaizdžio vertybėmis;

4) aplinka visiems, kuri reiškia aplinką, kad ja be specialaus pritaikymo gali naudotis visos visuomenės grupės;

5) sprendinių ekonomiškumas, kuris reiškia planuojamų sprendinių atitiktį ilgalaikėms investicijoms, jų racionalumą užtikrinant efektyvų statinio gyvavimo ciklą, siekiant geriausios įmanomos kokybės už priimtina kainą;

6) inovatyvumas, kuris reiškia naujas originalias architektūrinių ir urbanistinių sprendimų idėjas siekiant tvarios statybos ir statinio gyvavimo ciklo, naudojant pažangias technologijas ir medžiagas, skatinant žiedinę ekonomiką, klimatą ir energiją tausojančias priemones, kuriant aukštos kokybės aplinką visiems;

7) funkcionali struktūra, kuri reiškia naujo projektuojamo, rekonstruojamo statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto atitiktį planuojamai funkcijai ir galimybę pritaikyti kintant funkcijoms;

8) vientisa architektūrinė idėja ir estetika, kas reiškia nuoseklią ir suvokiamą, grožio pojūtį ir emocinę gerovę puoselėjančią naujo projektuojamo, rekonstruojamo statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto meninę išraišką.

2. Architektūros, urbanistikos ir kraštovaizdžio objektų kokybės vertinimui taikomi visi šio straipsnio 1 dalyje išvardyti kriterijai.

3. Architektūros kokybės vertinimo metodiką (toliau – metodika) tvirtina aplinkos ministras. Metodika nustato architektūros kokybės vertinimo būdą ir priemones pagal šio straipsnio 1 dalyje išvardytus architektūros kokybės kriterijus, atsižvelgus į kiekvieno kriterijaus vertinimo aspektus.

4. Pagal aplinkos ministro patvirtintą metodiką kiekviena savivaldybė parengia metodikos taikymo gaires (toliau – gairės) atsižvelgdama į savivaldybės teritorijų ar jų dalių būdingus urbanistinių struktūrų ypatumus, architektūros objektų savitumus, laikantis teritorijų planavimo dokumentų sprendinių ir teisės aktų reikalavimų. Aplinkos ministro patvirtinta metodika taikoma, kol savivaldybės pasirengs gaires. Metodikoje nustatoma gairių rengimo ir jų teikimo visuomenei susipažinti tvarka.

5. Šio straipsnio 4 dalyje nurodytų gairių projektas teikiamas visuomenei susipažinti ne trumpiau kaip 20 darbo dienų nuo jų paskelbimo savivaldybės interneto svetainėje dienos, informuojant, iki kada galima teikti pasiūlymus dėl gairių projekto.

6. Šio straipsnio 4 dalyje nurodytų gairių projektas teikiamas atitinkamai regioninei architektūros tarybai Regioninių architektūros tarybų nuostatuose nustatyta tvarka šios tarybos rekomendacijai gauti.

7. Šio straipsnio 4 dalyje nurodytos gairės, įvertinus visuomenės pasiūlymus metodikoje nustatyta tvarka ir gavus atitinkamos regioninės architektūros tarybos rekomendaciją, tvirtinamos savivaldybės tarybos sprendimu.

8. Savivaldybės tarybos sprendimas dėl šio straipsnio 4 dalyje nurodytų gairių patvirtinimo skelbiamas atitinkamos savivaldybės interneto svetainėje.“

		<p>į konkrečioms savivaldybių teritorijoms ar jų dalims būdingus urbanistinių struktūrų ypatumus, architektūros objektų savitumus, nepažeidžiant teritorijų planavimo dokumentų sprendinių ir teisės aktų reikalavimų. Perduota Lietuvos architektų rūmams teisė vykdyti kompetentingos institucijos funkcijas, nustatytas Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatyme, kurias šiuo metu vykdo Aplinkos ministerija. Aplinkos ministerijos, kaip valstybės politiką formuojančios institucijos architektūros srityje, kompetencijoje liktų architektų profesinės kvalifikacijos pripažinimo politikos formavimas, jos įgyvendinimas ir reikalingų teisės aktų rengimas. Nustatytas terminas, kada savivaldybės turėtų patvirtinti sąrašus objektų, kuriems būtina organizuoti architektūrinius konkursus; nustatytas reikalavimas, kad, rengiant Architektūros įstatyme reglamentuotų objektų architektūrinius konkursus, būtų taikomi vertinimo kriterijai pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį.</p> <p>Aplinkos ministerija 2024-01-02 raštu informavo, kad Lietuvos Respublikos Seime priimtas Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo Nr. XIII-425 7, 11, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3146(2). Įstatyme patikslinti architektūros kokybės kriterijai¹¹, išskleistos jų reikšmės, nustatyti</p>	
--	--	---	--

¹¹ Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo 11 straipsnio redakcija nuo 2024-05-01:

„1. Architektūros kokybės kriterijai yra šie:

- 1) atitiktis darnaus vystymosi principams – kokybiška architektūra, prisidedanti prie darnios valstybės ir žmonių aplinkos kūrimo, yra svarbi ekonomikos ir socialinių santykių raidai, atsižvelgiant į darnaus ir tvaraus vystymosi iššūkius;
  - 2) urbanistinis integralumas – statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto darna su esama urbanistine struktūra ir poveikis kultūriniam kraštovaizdžiui;
  - 3) santykis su paveldėtomis vertybėmis – kultūros paveldo objektų ir kultūros paveldo vietovių saugojimas, statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto santykis su urbanistinės vietovės ar objekto istorine urbanistine ir (ar) architektūrine raida, kraštovaizdžio vertybėmis;
  - 4) aplinka visiems – aplinka be specialaus pritaikymo gali naudotis visos visuomenės grupės;
  - 5) sprendinių ekonomiškumas – planuojamų sprendinių atitiktis ilgalaikėms investicijoms, jų racionalumas užtikrinant efektyvų statinio gyvavimo ciklą, siekiant optimalaus kokybės ir kainos santykio;
  - 6) inovatyvumas – naujos originalios architektūrinių ir urbanistinių sprendimų idėjos siekiant tvarios statybos ir statinio gyvavimo ciklo, naudojant pažangias technologijas ir medžiagas, skatinant žiedinę ekonomiką, klimatą ir energiją tausojančias priemones, kuriant kokybišką aplinką visiems;
  - 7) funkcionali struktūra – statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto atitiktis planuojamai funkcijai ir galimybė pritaikyti kintant funkcijoms;
  - 8) vientisa architektūrinė idėja ir estetika – nuosekliai suvokiama statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto meninė išraiška.
2. Vertinant architektūros objektų kokybę, taikomi visi šio straipsnio 1 dalyje išvardyti kriterijai.

		<p>įgaliojimai aplinkos ministrui pagal šiuos kriterijus patvirtinti architektūros kokybės vertinimo metodiką. Savivaldybės, vadovaudamosis aplinkos ministro patvirtinta metodika, turės parengti gaires dėl metodikos taikymo (toliau – gairės) konkrečioje savivaldybėje, atsižvelgiant į konkrečių savivaldybių teritorijoms ar jų dalims būdingus urbanistinių struktūrų ypatumus, architektūros objektų savitumus, nepažeidžiant teritorijų planavimo dokumentų sprendinių ir teisės aktų reikalavimų. Lietuvos architektų rūmams bus perduota teisė vykdyti kompetentingos institucijos funkcijas, nustatytas Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatyme, kurias šiuo metu vykdo Aplinkos ministerija. Aplinkos ministerijos, kaip valstybės politiką formuojančios institucijos architektūros srityje, kompetencijoje liktų architektų profesinės kvalifikacijos pripažinimo politikos formavimas, jos įgyvendinimas ir reikalingų teisės aktų rengimas. Nustatytas terminas, kada savivaldybės turėtų patvirtinti sąrašus objektų, kuriems būtina organizuoti architektūrinius konkursus; nustatytas reikalavimas, kad, rengiant Architektūros įstatyme reglamentuotų objektų architektūrinius konkursus, būtų taikomi vertinimo kriterijai pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį.</p>	
1.7.	<p><u>Aplinkos ministerijai:</u> Statybos techniniame reglamente STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ įtvirtinti atitinkamas</p>	<p>Atsižvelgta. <i>Numatoma IS „Infostatyba“:</i> 1) Kurti vientisą statinio kortelę, ne tik su nuosekliu procesu, bet ir su visa projekto keitimo, papildymo, pastabų teikimo</p>	<p>Pasiūlymas laikomas neįgyvendintu. Statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ pakeitimo</p>

3. Architektūros kokybės vertinimo metodiką (toliau – metodika) tvirtina aplinkos ministras. Metodikoje nustatomi architektūros kokybės vertinimo būdai ir priemonės pagal šio straipsnio 1 dalyje išvardytus architektūros kokybės kriterijus, atsižvelgus į kiekvieno kriterijaus vertinimo aspektus.

4. Pagal aplinkos ministro patvirtintą metodiką kiekvienos savivaldybės įgaliota institucija ar įstaiga parengia metodikos taikymo gairių projektą (toliau – gairių projektas), atsižvelgdama į savivaldybės teritorijų ar jų dalių būdingus urbanistinių struktūrų ypatumus, architektūros objektų savitumus, laikydamasi teritorijų planavimo dokumentų sprendinių ir teisės aktų reikalavimų. Gairių projekto rengimo ir jo teikimo visuomenei susipažinti tvarka nustatoma metodikoje.

5. Gairių projektas teikiamas visuomenei susipažinti ne trumpiau kaip 20 darbo dienų nuo jo paskelbimo savivaldybės interneto svetainėje dienos, informuojant, iki kada galima teikti pasiūlymus dėl gairių projekto. Gairių projektas teikiamas atitinkamai regioninei architektūros tarybai Regioninių architektūros tarybų nuostatuose nustatyta tvarka šios tarybos rekomencijai gauti.

6. Metodikos taikymo gairės, įvertinus visuomenės pasiūlymus, gautus metodikoje nustatyta tvarka, ir gavus atitinkamos regioninės architektūros tarybos rekomenciją, tvirtinamos savivaldybės tarybos sprendimu.

7. Savivaldybės tarybos sprendimas dėl metodikos taikymo gairių patvirtinimo skelbiamas tos savivaldybės interneto svetainėje. “.

<p>nuostatas dėl paraiškų skirtingiems savivaldybės administracijos padaliniais formavimo.</p>	<p><i>istorija. Vengti prašymų atmetimo ir siekti prašymų tikslinimo įtraukiant tik būtinas projekto pakeitimą tikrinančias organizacijas. Atmetus prašymą užtikrinti buvusio prašymo atsekamumo istoriją.</i></p> <p><i>2) Naikinti komunikaciją įvairiais kanalais ir įtvirtinti komunikacijos sritį, kurioje neidentifikuojant komunikuojančių specialistų būtų atsekama visa komunikavimo su skirtingais padaliniais ir (ar) organizacijomis istorija.</i></p> <p><i>Esant poreikiui, tikslinti teisės aktus.</i></p> <p>Priimto sprendimo motyvai.</p> <p>Planuojama pagal technines realizacijos galimybes tobulinti IS „Infostatyba“ užtikrinant skaidresnį ir efektyvesnį paraiškų atsakingiems savivaldybės administracijos padaliniais formavimą.</p> <p>Numatoma tokia galimybė ateityje per sisteminių skaitmeninimą.</p> <p>Aplinkos ministerija 2022-02-15 informavo, kad tobulinimas IS „Infostatyba“ užtikrinant skaidresnį ir efektyvesnį paraiškų atsakingiems savivaldybės administracijos padaliniais formavimą numatomas 2023 m. Šiuo metu vyksta parengiamieji darbai su IS „Infostatyba“ tvarkytoju – Valstybine teritorijų planavimo inspekcija prie Aplinkos ministerijos.</p> <p>Aplinkos ministerija 2023-07-14 raštu informavo, kad šiuo metu rengia statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „<i>Statinio projektavimas, projekto ekspertizė</i>“ pakeitimo projektą, kuriame siūlo įtvirtinti galimybę, esant poreikiui, skirti paraiškas skirtingiems savivaldybės administracijos padaliniais.</p> <p>Aplinkos ministerija 2023-07-25 raštu taip pat informavo, kad parengė ir Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų</p>	<p>projekte nuostatų dėl paraiškų skirtingiems padaliniais formavimo nėra. Tik viena minėto teisės akto pakeitimo projekto nuostata¹³ suponuoja, kad gali būti parengtos atsakingų savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių išvados, tačiau nėra reglamentuota, kada šios išvados turi būti privalomai rengiamos, o kada ne.</p>
--	---	--

¹³ Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. DI-738 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „*Statinio projektavimas, projekto ekspertizė*“ patvirtinimo“ pakeitimo projekto 9 punktą numato keisti 67 punktą ir jį išdėstyti taip: „67. Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, atliekantis savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas, <...>, gavęs atsakingų savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių išvadas, jei tokios išvados rengiamos, pritaria arba motyvuotai nepritaria projektiniams pasiūlymams, <...>.“

		<p>informacinėje sistemoje (TAIS) paskelbė Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. D1-738 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ patvirtinimo“ pakeitimo projektą¹², kuriame siūlo įtvirtinti galimybę, esant poreikiui, savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas (arba savivaldybės vyriausiajam architektui pavaldus valstybės tarnautojas) skirti paraiškas skirtingiems savivaldybės administracijos padaliniams.</p> <p>Pagal siūlomą reglamentavimą, jei savivaldybės atsakingi asmenys ir (ar) struktūriniai padaliniai turi pateikti išvadas dėl projektinių pasiūlymų, savivaldybės mero įgaliotas valstybės tarnautojas, atliekantis savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas (arba savivaldybės vyriausiajam architektui pavaldus valstybės tarnautojas), IS „Infostatyba“ suformuoja paraiškas dėl pritarimo projektiniams pasiūlymams išvadas pateikti turintiems savivaldybės atsakingiems asmenims ir (ar) struktūriniams padaliniams. Atsakingi asmenys ir (ar) struktūriniai padaliniai, įvertinę pateiktų projektinių pasiūlymų sprendinius, visuomenės informavimo metu teiktus pasiūlymus, susijusius su jiems priskirta sritimi, pateikia išvadas IS „Infostatyba“; savivaldybės mero įgaliotas valstybės tarnautojas, atliekantis vyriausiojo architekto funkcijas, įvertinęs atsakingų padalinių išvadas, pritaria arba motyvuotai nepitaria projektiniams pasiūlymams, apie tai paskelbdamas IS „Infostatyba“.</p>	
1.8.	<p>Aplinkos ministerijai: Statybos techninio reglamente STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ įtvirtinti atitinkamas nuostatas dėl galimybės automatiškai priskirti už projekto</p>	<p>Atsižvelgta. <i>Įvertinus technines realizacijos galimybes, tobulinti IS „Infostatyba“ užtikrinant skaidresnę ir efektyvesnę paraiškų atsakingiems savivaldybės administracijos padaliniams formavimą, esant poreikiui, tikslinti tam teisės aktus.</i></p> <p>Priimto sprendimo motyvai. Atkreiptinas dėmesys, kad siūlomas realizuoti sprendimas dėl reikiamų papildomų IS „Infostatyba“ sąsajų ir funkcionalumų, surinktos į IS „Infostatyba“ informacijos didelės apimties yra sudėtingas ir reikalautų daug laiko, papildomo finansavimo.</p>	<p>Pasiūlymas laikomas neįgyvendintu. STT ankstesnėse stebėsenos etapuose jau pritarė Aplinkos ministerijos siūlymams keisti pasiūlymo formuluotę ir nurodė, jog siekiant mažinti nustatytas korupcijos rizikas, Reglamento nuostatos turėtų įtvirtinti ne tik įgalioto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo, atsakingo už prašymo priėmimą, teisę</p>

¹²<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/fa471901261b11eea0b6cad9848a9596>

<p>atitikimo teisės aktų reikalavimams (pagal statybos rūšį, statinio kategoriją ar pan.) patikrinimą atsakingus subjektus.</p>	<p>Atsižvelgiant į tai, siūlomas funkcionalumas būtų realizuotas 2023 metais.</p> <p>Nors pasiūlymui pritariame, siekdami suvaldyti galimas rizikas siūlome patikslinti ir (ar) numatyti lankstesnę pasiūlymo formuluotę. Siekiant išvengti, kad vienas ar kitas subjektas (turintis derinti projektą) nebūtų sistemos automatiškai parinktas dėl sistemoje atsakingų subjektų tinkamai pagal numatytus kriterijus nesuvestų duomenų (pavyzdžiui, apie nurodytos savivaldybės teritorijoje turinčius derinti inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų savininkus, derinti turinčius savivaldybės administracijos padalinius pagal atitinkamos savivaldybės administracijos struktūrą ir veiklos organizavimo principus), siūloma tikslinti rekomendaciją numatant, kad įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, atsakingas už prašymo priėmimą, turėtų teisę įrašyti papildomus tikrinančius subjektus, jeigu sistemos automatiškai sugeneruotame tikrinančių institucijų sąrašė (iš šio sąrašo savivaldybės tarnautojas išbraukti subjektų neturėtų galimybes) trūksta savivaldybės administracijos padalinio ar kito tikrinti projektą turinčio subjekto (pvz., inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų savininko). Atitinkamai patikslinus pasiūlymą būtų užkirstas kelias neteisėtai išduoti statybą leidžiantį dokumentą ar netinkamai ir (ar) neišsamiai patikrinti projektą.</p>	<p>įrašyti tam tikrais atvejais papildomus tikrinančius subjektus, bet ir minėto valstybės tarnautojo pareigą kiekvienu atveju spręsti dėl baigtinio tikrinančių subjektų sąrašo. Vadovaujantis Reglamento 14 punkto redakcija¹⁴, įsigaliojusia nuo 2024-11-07, minėtas valstybės tarnautojas yra atsakingas už tikrinančių subjektų paskelbimą, o apie IS „Infostatybos“ tikrinančiųjų subjektų sąrašo generavimo galimybes iš vis nepasisakyta, t. y. Reglamentas neįtvirtinto nuostatos, numatančios, jog atsakingų subjektų sąrašas pagal objektyvius požymius (pvz. pagal statybos rūšį, statinio kategoriją ar pan.) formuojamas automatiškai, bent jau ta apimtimi, kuriai funkcionalumas galimas ir sukurtas. Teisinis reglamentavimas taip pat nenumato aiškių minėto sąrašo formavimo taisyklių, o tai sukuria piktnaudžiavimo galimybių riziką, sudaro sąlygas nesąžiningam elgesiui pasireikšti.</p>
---	---	---

¹⁴ Žr. 2024 m. lapkričio 7 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. D1-878 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ patvirtinimo“ pakeitimo“, kuriuo pakeista 14 punkto pirmoji pastraipa. Nuo 2024-11-07 įsigaliojo šis minėtos pastraipos reglamentavimas: „14. Jei įvykdyti Reglamento 13.1–13.8, 13.10–13.12 papunkčiuose nurodyti reikalavimai ir nenustatyta 13.9 papunktyje nurodytų požymių, savivaldybės meras arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas IS „Infostatyba“ prašymą pažymi kaip priimtą ir ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo prašymo priėmimo joje paskelbia Statybos įstatymo [8.3] 27¹ straipsnyje nurodytus subjektus, jų įgaliotus padalinius (toliau – subjektai), kurie privalo pagal priskirtą kompetenciją patikrinti projektinių pasiūlymų atitiktį Statybos įstatymo [8.3] 24 straipsnio 3 dalyje nustatytiems reikalavimams (jei prašyme nurodyta, kad projektas įtrauktas į stambiųjų projektų sąrašą arba prašymą teikia laisvosios ekonominės zonos įmonė, procedūros atliekamos Reglamento IV skyriaus ketvirtąjį skirsnio nustatyta tvarka). Valstybinė energetikos reguliavimo taryba tikrina Reglamento 9 priedo 15 punkte nurodytų statinių projektinius pasiūlymus. Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos tikrina ypatingųjų ir neypatingųjų statinių, kuriems reikia atlikti poveikio visuomenės sveikatai vertinimą, ar dėl statytojo planuojamos arba vykdomos ūkinės veiklos nustatyta sanitarinės apsaugos zona, ar suprojektuotų sanitarinės apsaugos zonose projektinius pasiūlymus. Projektinių pasiūlymų tikrinimo metu:“.

		<p>Aplinkos ministerija 2023-07-14 raštu pakartotinai atkreipė dėmesį, kad siūlomas realizuoti sprendimas dėl reikiamų papildomų IS „Infostatyba“ sąsajų ir funkcionalumų yra sudėtingas ir reikalautų daug laiko, papildomo finansavimo. <u>Atsižvelgiant į tai, siūlomas funkcionalumas būtų realizuotas 2023 metais.</u></p> <p>Aplinkos ministerija, nurodė, kad, nors pasiūlymui ir pritarė, siekdama suvaldyti galimas rizikas, siūlo patikslinti ir (ar) numatyti lankstesnę pasiūlymo formuluotę. Siekiant išvengti, kad vienas ar kitas subjektas (turintis derinti projektą) nebūtų sistemos automatiškai parinktas dėl sistemoje atsakingų subjektų tinkamai pagal numatytus kriterijus nesuvestų duomenų (pavyzdžiui, apie nurodytos savivaldybės teritorijoje turinčius derinti inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų savininkus, derinti turinčius savivaldybės administracijos padalinius pagal atitinkamos savivaldybės administracijos struktūrą ir veiklos organizavimo principus), siūloma tikslinti rekomendaciją numatant, kad įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, atsakingas už prašymo priėmimą, turėtų teisę įrašyti papildomus tikrinančius subjektus, jeigu sistemos automatiškai sugeneruotame tikrinančių institucijų sąrašė (iš šio sąrašo savivaldybės tarnautojas išbraukti subjektų neturėtų galimybes) trūksta savivaldybės administracijos padalinio ar kito tikrinti projektą turinčio subjekto (pvz., inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų savininko). Atitinkamai patikslinus pasiūlymą būtų užkirstas kelias neteisėtai išduoti statybą leidžiantį dokumentą ar netinkamai ir (ar) neišsamiai patikrinti projektą.</p> <p>Aplinkos ministerija 2024-01-02 raštu informavo, kad STT siūlymas dėl papildomų IS „Infostatyba“ sąsajų ir funkcionalumų, surinktinis į IS „Infostatyba“ informacijos didelės apimties įdiegimo yra sudėtingas, reikalaujantis daug laiko ir papildomo finansavimo. Statinio projekto tikrinimo procese dalyvaujantys subjektai neturi sąsajų su IS „Infostatyba“ arba neturi skaitmenizuotų duomenų pilna apimtimi, todėl šiai dienai automatinis subjektų sąrašo generavimas sukeltų didesnę</p>	
--	--	---	--

		<p>klaidų tikimybę, negu savivaldybės valstybės tarnautojo generuojamas subjektų sąrašas. Atsižvelgiant į tai, jog 2024 metais IS „Infostatyba“ bus įdiegta sąsaja su saugomomis teritorijomis ir joms bus numatytas automatinis statinio projekto patikrinimo generavimas (automatinis paraiškų sužymėjimas pagal į nurodytas teritorijas patekusias saugomų teritorijų direkcijas).</p> <p>Aplinkos ministerija 2024-11-19 raštu informavo, kad IS „Infostatyba“ nuo 2024-04-02 įdiegta sąsaja su saugomomis teritorijomis. Ši sąsaja tobulintina, nes kol kas nėra tikslų žemės sklypų ribų. Atlikus sąsajos funkcionalumą patobulinimus, bus teikiamos žemės sklypų ribos ir, atitinkamai, bus galima tiksliai nustatyti į kokią saugomą teritoriją žemės sklypas patenka ir kokiam subjektui, atsakingam už tos teritorijos apsaugą, siųsti paraiškas t. y. bus numatytas automatinis statinio projekto patikrinimo generavimas (automatinis paraiškų sužymėjimas pagal į nurodytas teritorijas patekusias saugomų teritorijų direkcijas). Aplinkos ministerija nurodė, kad pasiūlymui pritaria iš dalies. Visa apimtimi įgyvendinti pasiūlymo (t. y. pilnai automatizuoti paraiškų siuntimo proceso) nėra įmanoma, kadangi yra būtinas žmogiškasis (specialisto) įvertinimas, kurie konkretūs subjektai privalo atlikti projekto tikrinimą tam tikrose teritorijose. Rašte pakartotinai pažymima, kad dėl didelės informacijos apimties įdiegimo IS „Infostatyboje“ ir statinio projekto tikrinimo procese dalyvaujančių subjektų sąsajų su IS „Infostatyba“ nebuvimo, procesas yra sudėtingas, reikalaujantis daug laiko ir papildomo finansavimo sistemos modifikavimui. Norėdama suvaldyti galimas rizikas Aplinkos ministerija siūlo patikslinti 1.8 papunktyje išdėstyto pasiūlymo formuluotę, numatant, kad atsakingas už prašymo priėmimą įgaliojtas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas turėtų teisę įrašyti papildomus tikrinančius subjektus, jeigu IS „Infostatybos“ automatiškai sugeneruotame tikrinančių institucijų sąrašė trūksta tikrinti statinio projektą turinčio subjekto (pvz. inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų savininko). Manytina, kad atitinkamai patikslinus pasiūlymą,</p>	
--	--	--	--

		būtų išvengta korupcijos rizikos, t. y. užkirstas kelias netinkamam statinio projekto patikrinimui ir (ar) neteisėtam statybą leidžiančio dokumento išdavimui.	
1.9.	<p><u>Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos:</u></p> <p>Tobulinti IS Infostatyba funkcionalumą, sudarant galimybę iš gaunamų prašymų pritarti projektiniams pasiūlymams formuoti paraiškas skirtingiems savivaldybės administracijos padaliniais (pavyzdžiui, Miestovaizdžio, Kultūros paveldo apsaugos poskyriams, Infrastruktūros skyriui), kad visas projektinių pasiūlymų vertinimo procesas ir jį atliekantys subjektai lygiagrečiai galėtų tai daryti šioje informacinėje sistemoje, siekiant išvengti galimų rizikų.</p>	<p>VTPSI 2022-07-21 informavo, jog mano, kad pasiūlymas turėtų būti skirtas ir Aplinkos ministerijai. Siekiant įgyvendinti pakeitimus IS „Infostatyba“ Aplinkos ministerijai reikėtų atitinkamai pakeisti statybos techninį reglamentą 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas. Projekto ekspertizė”.</p> <p>Siūlomi pakeitimai IS „Infostatyba“ būtų realizuoti Aplinkos ministerijai patvirtinus STR pakeitimus.</p> <p>VTPSI 2023-07-27 raštu informavo, jog šį pasiūlymą numatoma įgyvendinti iki 2023 metų pabaigos.</p>	Pasiūlymas laikomas įgyvendintu.
1.10.	<p><u>Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos:</u></p> <p>Tobulinti IS „Infostatyba“ funkcionalumą ir sudaryti galimybę automatiškai priskirti už projekto atitikimo teisės aktų reikalavimams (pagal statybos rūšį, statinio kategoriją ar pan.) patikrinimą atsakingus subjektus, kad savivaldybės valstybės tarnautojui nebūtų galimybės pačiam pasirinkti projektą tikrinančių subjektų.</p>	<p>VTPSI 2022-07-21 informavo, jog mano, kad pasiūlymas turėtų būti skirtas ir Aplinkos ministerijai, nes siekiant įgyvendinti pakeitimus IS „Infostatyba“ Aplinkos ministerija turės inicijuoti teisės aktų pakeitimus (STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ ir kt.).</p> <p>Atkreiptinas dėmesys į tai, kad siūlomas realizuoti sprendimas dėl reikiamų papildomų IS „Infostatyba“ sąsajų ir papildomų funkcionalumų, papildomai surinktinos į IS „Infostatyba“ informacijos apimčių yra sudėtingas ir reikalautų didelių laiko sąnaudų, papildomo finansavimo sistemos modifikavimams. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlomas funkcionalumas būtų realizuotas maksimalia galima apimtimi, kuria yra įmanoma panaudojant valstybės centralizuotai valdomus, statytojo pateiktus ir automatizuotu būdu įmanomus apdoroti duomenis.</p>	Pasiūlymas laikomas neįgyvendintu. Projektą tikrinančių subjektų sąrašas negeneruojamas automatiškai būdu. IS „Infostatyba“ įdiegta sąsaja su saugomomis teritorijomis, tačiau jos funkcionalumas pilna apimtimi neveikia, todėl reikalauja papildomų sisteminių sprendimų. Atsižvelgdami į tai, kas nurodyta aukščiau, vertiname, kad išlieka reikšminga korupcijos rizika minėto sąrašo formavimo etape. Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2024-12-01 IS „Infostatyba“ pagrindinio tvarkytojo funkcijos yra perleistos VšĮ Statybos sektoriaus vystymo agentūrai (toliau – SSVA), siūlome SSVA apsvaryti

	<p>Siekiant išvengti situacijų, kai vienas ar kitas subjektas (turintis derinti projektą) nėra sistemos automatiškai priskirtas tikrinti statinio projektą dėl sistemoje atsakingų subjektų tinkamai pagal numatytus kriterijus nesuvestų (pavyzdžiui, apie nurodytos savivaldybės teritorijoje turinčius derinti inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų savininkus, derinti turinčius savivaldybės administracijos padalinius pagal atitinkamos savivaldybės administracijos struktūrą ir veiklos organizavimo principus ar kt.) ar neįmanomų automatinio būdu surinkti / apdoroti duomenų, siūloma tikslinti rekomendaciją numatant, kad įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, atsakingas už prašymo priėmimą, turėtų teisę įrašyti papildomus tikrinančius subjektus, jeigu sistemos automatiškai sugeneruotame tikrinančių institucijų sąraše (iš šio sąrašo savivaldybės tarnautojas išbraukti subjektų neturėtų galimybės) trūksta savivaldybės administracijos padalinio ar kito tikrinti atitinkamą projektą turinčio subjekto (pvz. inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų savininko).</p> <p>VPTSI 2023-07-27 raštu informavo, kad Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija kol kas nėra patvirtinusi reikiamų STR 1.05.01:2017 „<i>Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas</i>“ pakeitimų. Yra atlikta analizė dėl paraiškų automatinio siuntimo saugomų teritorijų direktijoms ir Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos. Palaipsniui planuojama į automatinį paraiškų siuntimą įtraukti Kultūros paveldo departamentą prie Kultūros ministerijos ir kitas institucijas, kurias galima identifikuoti pagal sistemoje surinktas statinių ir projekto charakteristikas. Planuojama pakeitimą realizuoti 2023 m. IV ketvirtį, jeigu bus priimti atitinkami teisės aktų pakeitimai.</p> <p>VPTSI 2025-02-26 raštu informavo, kad Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ įdiegta sąsaja su saugomomis</p>	<p>galimybę pateiktą rekomendaciją įgyvendinti pilna apimtimi.</p>
--	---	--

		<p>teritorijomis. Ši sąsaja tobulintina, nes kol kas nėra tikslų žemės sklypų ribų. Atlikus sąsajos funkcionalumą patobulinimus, būtų galima tiksliai nustatyti į kokią saugomą teritoriją žemės sklypas patenka ir kokiam subjektui, atsakingam už tos teritorijos apsaugą, siūsti paraiškas t. y. bus numatytas automatinis statinio projekto patikrinimo generavimas (automatinis paraiškų sužymėjimas pagal į nurodytas teritorijas patekusias saugomų teritorijų direkcijas).</p> <p>Manytina, kad STT pasiūlymo visa apimtimi įgyvendinti (t. y. pilnai automatizuoti paraiškų siuntimo proceso) nėra įmanoma, kadangi yra būtinas žmogiškasis (specialisto) įvertinimas, kurie konkretūs subjektai privalo atlikti projekto tikrinimą tam tikrose teritorijose.</p> <p>Pažymėtina, jog pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2024 m. lapkričio 18 d. įsakymo Nr. D1-390 „Dėl Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinės sistemos „Infostatyba“ pertvarkymo ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugsėjo 27 d. įsakymo Nr. D1-502 „Dėl Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinės sistemos „Infostatyba“ nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ 2.2.7 p. <u>VTPSI nuo 2024 m. gruodžio 1 d. nebevykdo Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinės sistemos „Infostatyba“ pagrindinio tvarkytojo funkcijų, o viešoji įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra (toliau – SSVA) atitinkamai vykdo pagrindinio tvarkytojo funkcijas.</u></p>	
1.11.	<u>Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos:</u>	Aplinkos ministerijai skyrus reikiamą finansavimą sistemos modifikavimui, pasiūlymas bus įgyvendintas 2022 m.	Pasiūlymas laikomas įgyvendintu. VTPSI tinklapyje ¹⁵ nurodoma, kad 2023-01-27 įdiegti IS „Infostatyba“

¹⁵ Prieiga internete: <https://vtpsi.lrv.lt/lt/naujienos/pristatomi-idegti-is-infostatyba-atnaujinimai-1>

	<p>Svarstyti dėl IS Infostatyba funkcionalumo tobulinimo, užtikrinančio tikrinančio projektinę dokumentaciją savivaldybės tarnautojo neatsekamumą (pavyzdžiui, koduojant tam tikrais skaičiais, numeruojant ar pan.).</p>	<p>VPTSI 2023-07-27 raštu informavo, kad šis siūlymas yra įgyvendintas. Atsakingi asmenys nėra rodomi nei prie vieno prašymo.</p>	<p>pakeitimai ir naudotojai nuo šiol per informacinę sistemą galės komunikuoti ne tik su prašymą tikrinančiu asmeniu, bet ir kitomis procese dalyvaujančiomis institucijomis ir subjektais (statinio projektą tikrinančiais asmenimis, statybos užbaigimo komisijos nariais). Prašymus ir projektus tikrinančių asmenų duomenys buvo paslėpti užtikrinant tikrinančio asmens neatsekamumą, įdiegtas komunikacijos funkcionalumo pakeitimas klientams itin aktualus.</p>
1.12.	<p><u>Kultūros ministerijai:</u> Keisti Specialiųjų paveldosaugos reikalavimų turinio ir išdavimo tvarkos aprašo nuostatas, susiejant jas su galiojančiu teisiniu reglamentavimu, siekiant numatyti, kad specialieji paveldosaugos reikalavimai būtų išduodami Statybos įstatymo numatyta tvarka ir terminais.</p>	<p>Lietuvos Respublikos kultūros ministerija atsižvelgė į pateiktą kritinę antikorupcinę pastabą ir į Kultūros ministerijai pateiktą pasiūlymą. Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2022 m. rugpjūčio 16 d. įsakymu Nr. ĮV-686 „Dėl Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2014 m. gruodžio 18 d. įsakymo Nr. ĮV-975 „Dėl specialiuųjų paveldosaugos reikalavimų turinio ir išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ atitinkamai pakeistas Specialiųjų paveldosaugos reikalavimų turinio ir išdavimo tvarkos aprašas. Įsakymas įsigalios 2022 m. rugsėjo 15 d. https://www.etar.lt/portal/lt/legalAct/d1e9aac01d5911edb4cae1b158f98ea5</p>	<p>Pasiūlymas laikomas įgyvendintu.</p>
1.13.	<p><u>Vilniaus miesto savivaldybės administracijai:</u> Parengti vidaus teisės aktą (arba aktualizuoti SLD išdavimo tvarkos aprašą) konkrečiai ir išsamiai reglamentuojantį visus SLD išdavimo etapus, apimančią visus šiame procese dalyvaujančių subjektų veiksmus, terminus, kontrolės mechanizmą ir kitus būtinus veiksmus.</p>	<p>VMSA 2022-09-13 informavo, kad siūlo spręsti klausimą iš esmės visoms savivaldybėms, ne VMSA vidine tvarka, didinti SLD skaidrumą, todėl planuojame kreiptis į VTPSI dėl skaidresnio ir efektyvesnio paraiškų atsakingiems savivaldybės administracijos padaliniais formavimo galimybės, numatyti per informacinių sistemų atitinkamų funkcionalumų sukūrimą ar esamų tobulinimą ir sisteminių skaitmeninimą.</p> <p>VMSA 2022-11-17 informavo, kad savivaldybės administracija aktualizuos SLD išdavimo tvarkos aprašą, bus įvesta papildoma kontrolė skyriaus viduje, nustatant ją šiame apraše. Įvertins</p>	<p>Pasiūlymas laikomas įgyvendintu.</p>

		<p>poreikį viso SLD proceso aprašymui, organizuos susitikimus su struktūriniais padaliniais ir spręs, ar yra poreikis dviejų skyrių vykdomas funkcijas apibendrinti. Papildomų terminų, nei numatyta Statybos įstatyme įsitvirtinti neplanuojama.</p> <p>Papildomas kontrolės mechanizmas bus numatytas SLD išdavimo apraše. Planuoja paskirti atsakingame skyriuje 3 žmones, kuriems bus priskirta vidaus kontrolės funkcija. Galimai bus keičiami ir papildomos funkcijos įtraukiamos į pareigybės aprašymus. Projektai bus tikrinami atsitiktine tvarka. Tokią papildomą funkciją planuojama pavesti skyriaus patarėjams. Per mėnesį būtų papildomai peržiūrėti 3-4 projektai.</p> <p>Miesto planavimo ir architektūros skyrius iki metų galo ketina parengti vidaus tvarką ir pateikti tvirtinimui, kurioje būtų numatyta prašymų patvirtinti projektinių pasiūlymų rengimo užduotis, informuoti visuomenę apie parengtus statinių projektinius pasiūlymus bei prašymų patvirtinti projektinius pasiūlymus nagrinėjimo tvarka. Šioje tvarkoje planuojame nustatyti prašymų nagrinėjime dalyvaujančių subjektų atliekamų veiksmus bendroju atveju, ką kiekvienas subjektas pagal kompetenciją tikrina suteikdamas paslaugą. Kitokių terminų, nei reglamentuoja teisės aktai šių prašymų tikrinimui nustatyti neketinama.</p> <p>Miesto planavimo ir architektūros skyriaus patarėjas pagal pareigybės apraše numatytą specializaciją kontroliuoja Lietuvos Respublikos statybos įstatymo ir jį lydinčių teisės aktų nustatytus projektinių pasiūlymų užduočių, paskelbimo apie numatomų statinių viešojo aptarimo, pritarimo projektiniams pasiūlymams, Specialiųjų reikalavimų nustatymo parengimo terminus ir atlikimo kokybę. Priimamas pasiūlymas parengti papildomą vidaus kontrolės mechanizmą detalizuojantį užduočių atlikimo stebėseną ir analizuojantį prašymų atmetimo priežastis. Užduočių atlikimo kontrolė vyksta ir šiuo metu, ją konkrečiai apsirašyti ir išsigryninti ketinama iki metų galo.</p>	
1.14.	<u>Vilniaus miesto savivaldybės administracijai:</u>	VMISA 2022-09-13 informavo , kad išsprendus valstybės mastu savivaldybių administracijoms SLD išdavimo procesų tvarką IS	Pasiūlymas laikomas įgyvendintu.

	<p>Aktualizuojant Statybą leidžiančių dokumentų išdavimo tvarkos aprašą, nustatyti savivaldybės tarnautojų, tikrinančių projektinę dokumentaciją, kontrolės mechanizmą, užtikrinančių formalų, raštišką skaidrų pastabų teikimą, eliminuojančių tikrinančiojo ir tikrinamojo tiesioginio kontakto galimybes.</p>	<p>“Infostatyba”, skaitmenizavus ir sukūrus nepertraukiamą SLD išdavimo procesą ir pašalinus procesų fragmentiškumą - savivaldybės galės išduoti, kontroliuoti, sisteminti, tikrinti ir teikti pastabas betarpiškai IS “Infostatyba”.</p> <p>2.1. Dėl kontaktų nepritariame, kadangi tiesioginis kontaktas leidžia klausimą išspręsti tiksliau ir iš esmės. Svarstyti išankstinę registraciją, siekiant skaidrumo.</p> <p>2.2. Kreiptis į VTPSI dėl galimybės svarstyti bendravimą IS “Infostatyba”, pvz. “Komunikacijos” skiltyje.</p> <p>VMSA 2022-11-17 informavo, kad AM ir VTPSI iniciatyva, buvo panaikinta galimybė IS „Infostatyba“ matyti tikrinančius projektą asmenis. Atsižvelgdama į šiuos IS „Infostatyba“ pakeitimus, savivaldybė mano, kad papildomi savivaldybės veiksmai įgyvendinant pateiktą pasiūlymą eliminuoti tikrinančiojo ir tikrinamojo tiesioginio kontakto galimybes nėra reikalingi. Atsižvelgiant į STT siūlymus, VMSA svarstys įtraukti gyvų susitikimų organizavimo tvarką į SLD išdavimo aprašą iki 2023-01-01.</p> <p>VMSA 2022-02-13 informavo, kad 2023-02-13 įsakymu Nr. 30-387/23 „Dėl statybą leidžiančių dokumentų išdavimo tvarkos aprašo tvirtinimo“ (pridedama) patvirtintas statybą leidžiančių dokumentų išdavimo aprašas bei statybą leidžiančių dokumentų tikrinimo lentelė, įvesta vidaus kontrolė bei konsultacijų teikimo aprašymas.</p>	
1.15.	<p><u>Vilniaus miesto savivaldybės administracijai:</u></p> <p>Tikslinti projektinių pasiūlymų vertinimo kriterijus bei požymius, siekiant išvengti dviprasmiškus vertinimus leidžiančių aplinkybių bei svarstyti galimybę juos įtvirtinti vidaus teisės akte, pavyzdžiui, aktualizuotame SLD išdavimo tvarkos apraše.</p>	<p>VMSA 2022-09-13 informavo, kad projektinių pasiūlymų vertinimo tikslinimas vyksta nuolat. Viešinimas vyksta vilnius.lt.</p> <p>VMSA 2022-11-17 informavo, kad priima pasiūlymą dėl projektinių pasiūlymų vertinimo kriterijų įsitvirtinimo vidaus teisės akte ir sieks tai padaryti iki metų galo. Projektinių pasiūlymų vertinimo tikslinimas vyksta nuolat, kadangi tai priklauso nuo teisės aktų pakeitimų, Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos pateikiamos nuomonės dėl teisės aktų taikymo bei konkrečių situacijų, kurių pagrindu</p>	<p>Pasiūlymas laikomas įgyvendintu.</p>

		išnagrinėjus „pilkąją“ teisės aktų ar teritorijų planavimo dokumentų zoną, detalizuojamos situacijos rengiant atsakymus į dažniausiai užduodamus klausimus. Nepaisant to, visi pasikeitimai yra nuolat skelbiami savivaldybės internetiniame puslapyje (https://pletra.vilnius.lt/) siekiant kuo skaidriau veikti visų suinteresuotų grupių atžvilgiu. Suprasdama subjektyvaus vertinimo galimybę, VMSA sieks ir toliau tikslinti bei aiškiai deklaruoti kokybinio vertinimo kriterijus juos pasitvirtinant iki šių metų galo.	
1.16.	<u>Vilniaus miesto savivaldybės administracijai:</u> Parengti aiškius, konkrečius ir nedviprasmiškus techninių projektų vertinimo kriterijus, standartus bei svarstyti galimybę juos įtvirtinti vidaus teisės akte, pavyzdžiui, aktualizuotame SLD išdavimo tvarkos apraše.	VMSA 2022-09-13 informavo , kad techninių projektų reikalavimai yra apibrėžti STR, tai kas nėra tiksliai apibrėžta teisės aktais įtvirtinti klausimų -atsakymų metodu, skelbiant vilnius.lt. VMSA 2022-11-17 informavo , kad SLD išdavimo apraše bus numatytas sąrašas, kas yra tikrinama techniniame projekte. Papildomų vertinimo kriterijų ir standarto įsitvirtinti neplanuojame, nes techniniai projektai tikrinami pagal Statybos įstatymą ir Statybos techninius reglamentus, kurie numato techninių projektų sudėtį. Statybos reglamentavimo skyrius tikrina techninių projektų sudėtį ir atitikimą Teritorijų planavimo dokumentams, Projektiniams pasiūlymams ir Specialiesiems architektūriniais reikalavimams bei kitiems teisės aktams. Taigi techninis projektas privalo atitikti galiojančius teisės aktus, ir papildomi vertinimo kriterijai šioje stadijoje nėra reikalingi. Planuojama tikslinti teikiamas pastabas, kad jos būtų dar aiškesnės ir konkretesnės, visada nurodant teisės aktą, kuriuo remiantis rašome pastabą.	Pasiūlymas laikomas įgyvendintu.
1.17.	<u>Vilniaus miesto savivaldybės administracijai:</u> Svarstyti galimybę detalizuoti VMSA parengtas ir taikomas taisykles geresnei miesto architektūrai, suteikiant daugiau aiškumo, įvedant tam tikrus rodiklius ar, pagal galimybes, apskaičiuojamas reikšmes, neprieštaraujančias galiojantiems teisės aktams bei	VMSA 2022-09-13 informavo , kad VMSA detalizuoja ir tikslina parengtas taisykles geresnei miesto architektūrai nuolat, bet siekiant kompleksiskai spręsti klausimą kokybiškos architektūros visoje šalyje, nuspręsta teikti pasiūlymus AM dėl teisės aktų tikslinimo. VMSA 2022-11-17 informavo , kad Aplinkos ministerija yra pradėjusi Architektūros įstatyme esančių architektūros kokybės kriterijų peržiūrą ir tikslinimą, 2022 m. spalio 7 d. socialiniams partneriams buvo pristatytos Aplinkos ministerijos užsakymu	Pasiūlymas laikomas įgyvendintu.

	<p>techniniams reglamentams, reglamentuojant jas savivaldybės vidaus teisės aktu.</p>	<p>rengto ekspertinio esminių architektūros reikalavimų kriterijų nustatymo tiriamojo darbo rekomendacijos. Nepaisant to, VMŠA priima pasiūlymą svarstyti galimybę detalizuoti savivaldybės parengtas ir taikomas taisykles geresnei miesto architektūrai, tačiau nepažada, jog taisykles pavyks detalizuoti iki matematinių lygčių, nes architektūrinis ir urbanistinis suvokimas susideda iš profesinių žinių, profesinės patirties, kurią vyriausiasis architektas deleguotas į einančias pareigas turi turėti. Tais atvejais, kai vyriausiasis architektas ir jo komanda nesutinka su statytojų ar projektuotojų argumentacija architektūriniais ir urbanistiniais klausimais, projektus ir kilusį ginčą siūloma įvertinti nepriklausomu ekspertiniu vertinimu pasitelkiant Lietuvos architektų sąjungos Architektūros-urbanistikos ekspertų tarybą ar Lietuvos architektų rūmų Vilniaus regioninės architektūros tarybą.</p>	
1.18.	<p><u>Vilniaus miesto savivaldybės administracijai:</u> Nustatyti kontrolės mechanizmą, užtikrinantį papildomą projektinės dokumentacijos tikrinimo etapą arba numatantį tam tikrų projektų papildomą/pakartotinį tikrinimą.</p>	<p>VMŠA 2022-09-13 informavo, kad priimtas sprendimas pirkti audito paslaugas. Šiuo metu vyksta SLD audito viešojo pirkimo procedūros. VMŠA 2022-11-17 informavo, kad papildomai įvertinus pastabą ir atsižvelgus į pateiktus pastebėjimus, audito paslauga nebus perkama. Papildomas kontrolės mechanizmas bus nustatytas SLD išdavimo apraše iki 2023-01-01.</p>	<p>Pasiūlymas laikomas įgyvendintu.</p>
<i>2. Kitos antikorupcinės pastabos</i>			
2.1.	<p>IS Infostatyba egzistuoja tam tikri netobulumai, kurie sąlygoja ne tik laiko sąnaudas, apsunkina terminų laikymąsi, tačiau praleidžiama dalis informacijos, atsiranda prielaidos manipuliuoti informacija ar pan. Pavyzdžiui, sistemoje nėra galimybės automatiškai suformuoti prašymus išduoti specialiuosius reikalavimus, taip pat gauti išrašo iš NTR (nors šios funkcijos pačioje sistemoje numatytos ir atvaizduojamos). Neveikiantis ar atskirais atvejais nesamas IS Infostatyba funkcionalumas ženkliai prisideda prie SLD išdavimo proceso fragmentiškumo, apsunkina ir prailgina jo etapus, o tai didina ne tik atsitiktinių klaidų, bet piktnaudžiavimo galimybių riziką, sudaro sąlygas nesąžiningam elgesiui pasireikšti</p>		
2.2.	<p>Nepakankama savivaldybės tarnautojų viešųjų ir privačių interesų kontrolė. Atskirų VMŠA skyrių vadovai neturi informacijos apie šių skyrių darbuotojų pateiktą deklaracijų turinį. Iš Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (toliau – VTEK) privačių interesų registro Pinreg nustatyta, kad vienas iš projektinę dokumentaciją tikrinančių skyrių valstybės tarnautojų apskritai nėra pateikęs privačių interesų deklaracijos, taip pat tokiose skyriuose dirba valstybės tarnautojai, kurių sutuoktiniai yra pvz., praktikuojantys projektuotojai, statybos įmonių vadovai, projektavimo įmonių darbuotojai, patys VMŠA valstybės tarnautojai yra Lietuvos architektų rūmų nariai, veikiančių architektūros įmonių akcininkai ir pan.</p>		
	<i>Pasiūlymai atsižvelgiant į pateiktas pastabas</i>	<i>Duomenys apie pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimą</i>	<i>Specialiųjų tyrimų tarnybos vertinimas</i>
2.1.	<p><u>Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai:</u></p>	<p>VTPSI 2022-07-21 informavo, kad STT nurodyta IS „Infostatyba“ techninė problema, susijusi su sąsaja su</p>	<p>Pasiūlymas laikomas įgyvendintu.</p>

	<p>Ieškoti galimybių tobulinti IS Infostatyba funkcionalumą, visų pirma įveiklinti jau esamas funkcijas, suteikiant galimybes jomis naudotis savivaldybių valstybės tarnautojams, kuriems pagal jų funkcijų vykdymo pobūdį tai yra reikalinga: t. y. susieti šią informacinę sistemą su Nekilnojamo turto registru.</p>	<p>Nekilnojamo turto registru, bus pašalinta ir funkcionalumas reikiamai patobulintas artimiausiu metu.</p> <p>VTPSI 2023-07-27 raštu informavo, kad siūlymas įgyvendintas. Su VĮ Registrų centras išsiaiškinta kodėl sutriko sąsajos veikimas ir 2023-01-10 sudiegtas sąsajos pataisymas.</p>	
2.2.	<p><u>Vilniaus miesto savivaldybės administracijai:</u></p> <p>Numatyti papildomas vidaus kontrolės priemonės arba griežtinti esančias, užtikrinant viešų ir privačių interesų kontrolę.</p>	<p>VMSA 2022-09-13 informavo, kad įgyvendinant STT pateiktus siūlymus bus atlikti šie privačių interesų deklaravimo kontrolės stiprinimo ir interesų konfliktų prevencijos griežtinimo veiksmai:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Į privačių interesų deklaravimo kontrolę įsitrauks visi (4) Korupcijos ir nusižengimų prevencijos skyriaus darbuotojai, kiekvienam jų bus priskirta atitinkamų Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių ir tų padalinių reguliavimo sričiai priskirtų Savivaldybės įmonių bei įstaigų vadovų privačių interesų deklaravimo kontrolė, konsultacijų teikimas, rekomendacijų rengimas. Iki 2022-12-31 planuojama peržiūrėti visų deklaruoti privalančių darbuotojų deklaracijų duomenis, nuo 2023 m. sausio mėn. reguliariai atlikti pakartotines patikras; · Rekomendacijos dėl interesų konfliktų vengimo bus teikiamos tiek pagal patikrų metu nustatytas galimas rizikas (be deklarantų prašymo), tiek paprašius deklaruoti privalančiam darbuotojui. Su rekomendacijomis bus supažindinti pavaldžių darbuotojų vadovai, jiems bus formuluojami įpareigojimai neformuoti pavedimų, neskirti užduočių, neįtraukti pavaldžių darbuotojų į komisijų/darbo grupių sudėtis ar bet kokio pobūdžio dalyvavimą atitinkamų klausimų sprendime ar sprendimų priėmimo, jei tai darbuotojui gali kelti interesų konfliktą; · Rengiama informacinė dalomoji medžiaga apie interesų konfliktus (kaip atpažinti, kaip išvengti) ir privačių interesų deklaravimo aspektus. Parengti DUK apie deklaravimą ir interesų konfliktus Savivaldybės interneto svetainės skiltyje „Korupcijos prevencija“, aktuali informacija apie tai pateikiama Savivaldybės vidaus tinkle Yammer skiltyje „Korupcijos prevencija“; 	<p>Pasiūlymai laikomi įgyvendintais.</p>
2.3.	<p><u>Vilniaus miesto savivaldybės administracijai:</u></p> <p>Kasmet įstaigai prieinamais būdais atlikti VMSA darbuotojų pateiktų privačių interesų deklaracijų turinio kontrolę be papildomų prieigų prie atskirų duomenų bazių: atkreipti dėmesį į darbuotojų vykdomos individualios, papildomos veiklos pobūdį, deklaruotas galimas rizikas. Apie vertinimo rezultatus raštu informuoti vadovus.</p>		
2.4.	<p><u>Vilniaus miesto savivaldybės administracijai:</u></p> <p>Apibendrintus kasmetinio VMSA valstybės tarnautojų ir darbuotojų pateiktų privačių interesų deklaracijų turinio kontrolės įvertinimo rezultatus teikti įstaigos ir padalinių vadovams, o nustačius galimas interesų konflikto rizikas –</p>		

<p>surašyti rekomendacijas konkreitiems darbuotojams kaip jų išvengti.</p>	<p>· Informacija apie deklaravimą, interesų konfliktų identifikavimą ir vengimą pristatomas kas 3 mėnesius vykstančiuose mokymuose naujai priimtiems darbuotojams.</p> <p>VMSA 2023-06-05 raštu informavo, kad kurdama antikorupcinę aplinką, skiria daug dėmesio privačių interesų deklaravimo kontrolei ir viešųjų ir privačių interesų konfliktų prevencijai. VMSA taip pat nurodė, kad interesų konfliktų prevenciją užtikrinančios priemonės yra įtrauktos į Savivaldybės administracijos 2022–2023 metų korupcijos prevencijos programą, patvirtintą VMSA direktoriaus 2022 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. 30-1712/22 (nuoroda į dokumentą: https://vilnius.lt/wp-content/uploads/2022/06/2022-2023-korupcijos-prevencijos-programa-ir-jos-priemoniu-igyvendinimo-planas.pdf).</p> <p>VMSA informuoja, kad 2022 m. lapkričio-gruodžio mėnesiais vykdytos prevencinės VMSA valstybės tarnautojų ir deklaruoti privalančių darbuotojų privačių interesų deklaracijų duomenų patikros, visiems tarnautojams (darbuotojams), kurie nebuvo deklaravę privačių interesų ar kurių deklaracijose nustatyta neženklių trūkumų (netiksliai nurodytos pareigos ir (ar) jų pobūdis, netinkamai deklaruotas dalyvavimas viešųjų pirkimų procese) siųsti priminimai, teiktos individualios konsultacijos, atlikta pakartotinė privačių interesų deklaravimo kontrolė. Parengta ir pateikta 14 rašytinių rekomendacijų, kontroliuotas jų įgyvendinimas. Korupcijos ir nusizengimų prevencijos skyriaus darbuotojai 2023 m. birželio mėn. atlieka pakartotinę prevencinę privačių interesų deklaravimo patikrą, kita patikra numatyta 2023 m. gruodžio mėn. VMSA direktoriaus 2022 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. 40-275/22 atnaujintas Papildomas pareigų, kurias VMSA einantys pagal darbo sutartis dirbantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašas (nuoroda į dokumentą: https://aktai.vilnius.lt/document/30358845).</p> <p>VMSA tinklalapyje skiltyje „Korupcijos prevencija“ darbuotojams pristatyti DUK apie privačių interesų deklaravimą, viešųjų ir privačių interesų konfliktų valdymą. VMSA taip pat informavo, kad aktuali informacija apie privačių interesų</p>	
--	---	--

		<p>deklaravimą, viešųjų ir privačių interesų konfliktų valdymą skelbiama ir atnaujinama VMSA vidaus tinkle „Yammer“. Parengta ir visiems VMSA valstybės tarnautojams (darbuotojams) išplatinta Privačių interesų deklaravimo ir interesų konfliktų valdymo VMSA atmintinė. Atmintinė ir visa aktuali su privačių interesų deklaravimu ir interesų konfliktų valdymu susijusi informacija siunčiama visiems į darbą (tarnybą) VMSA priimtiems asmenims, jiems teikiamos konsultacijos, atliekama privačių interesų deklaracijų pateikimo kontrolė.</p> <p>Aktuali informacija apie privačių interesų deklaravimą ir interesų konfliktų valdymą taip pat pristatoma VMSA organizuojamų mokymų naujokams metu. Mokymai nuo 2022 m. vyko 2022 m. kovo 22 d., 2022 m. birželio 10 d., 2022 m. rugpjūčio 31 d., 2022 m. lapkričio 24 d., 2023 m. kovo 9 d. ir 2023 m. gegužės 25 d., apmokyta 121 darbuotojas.</p>	
<i>3. Kitos pastabos</i>			
	-		